

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
PEDAGÓGIAI KAR

PEDAGÓGUSKÉPZŐ INTÉZET

Részképességek fejlesztése a Pompás Napok módszerrel

Témavezető:

Kovács Tibor Attila

Egyetemi tanársegéd

Készítette:

Péter Petra Veronika

Óvodapedagógus „BA” szakos hallgató

BUDAPEST

2022.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	1
1. Népmesék, részképességek	4
1.1. Népmesék	4
1.2. Részképességek	6
1.2.1. Nagymozgások	7
1.2.2. Testséma, testtudat	9
1.2.3. Téri tájékozódás	9
1.2.4. Vizuális percepció és emlékezet	10
1.2.5. Beszéd, beszédhallás	11
1.2.6. Taktilis észlelés, keresztcsatornák, időészlelés	12
1.2.7. Figyelem	13
1.2.8. Emlékezet	14
1.2.9. Magatartás	15
2. Pompás Napok bemutatása interjú kérdésekkel	16
2.1. Népmese és a néphagyomány kapcsolata	16
2.2. Pompás Napok mint módszer	17
2.3. A kidolgozott módszerek és a néphagyomány összhangja	18
2.4. A módszer népszerűsítésének lehetőségei	20
2.5. Az óvodai tevékenységi formák és a Pompás Napok módszer	21
2.5.1. A „Csillagszemű juhász” című mese példája	21
2.6. Népmesék kiválasztása	22
2.7. A módszer használata az óvodás- és a kisiskoláskorúak esetében	23
2.8. A mesemondás fontossága	24
2.9. Visszajelzések	24
2.10. Kiadványok egyedisége	25
2.10.1. „Nemcsak a szavak szintjén” – példák az egyezésekre	26
2.11. Kiadványokban érintett területek	27
2.12. Részképességek fejlesztése	27
2.13. Akkreditált módszertan	31
2.13.1. Online tanfolyamok	31
2.14. Pompás Nagykövetek	32
2.15. Módszer megismerése az óvodák és a szülők számára	33
3. Pompás pedagógusok – kérdőívelemzés	34
3.1. A kutatás keretei	34
3.2. A kutatás eredményei	35
4. A Pompás és a hagyományos mesélés – tevékenységek összehasonlítása	44
5. A kutatási kérdések megválaszolása	52
Összegzés	54
Köszönetnyilvánítás	56

<i>Irodalomjegyzék</i>	57
I. Szakirodalmak	57
II. Internetes szakirodalmak	58
Ábra- és képjegyzék	60
<i>Mellékletek</i>	61
I. Melléklet: Interjú kérdései	61
II. Melléklet: Kérdőív – kérdések és a megadható válaszlehetőségek	62
III. Melléklet: A Pompás és a hagyományos mesélés – bemutatott tevékenységek összehasonlításának szempontsora	66

Bevezetés

*„A mese örök. A mese pedig azért örök,
mert a közönsége is örök.
Amíg gyerekek vannak, addig mese is
lesz, és a gyerekek sem változnak
lényegesen, alapállásuk örök.
Mert mi a gyerek viszonya a világhoz?
Meg akarja ismerni, és meg akarja
hódítani, és ebben segít többek
között a mese is.”
(Csukás István)¹*

A mese a gyermekek fantáziájának legfőbb megindítója, ugyanakkor számtalan fejlesztési lehetőség rejlik bennük.

Dolgozatomban a különböző részképességeket és fejlesztésüket szeretném megismertetni, legfőképpen a Pompás Napok (Nevelés játékkal és mesével) módszerrel.

A témaválasztásom legfőbb szempontja volt a népmesék iránt érzett fokozott érdeklődésem és szeretetem. Már gyermekkorom óta a népmeséket érzem igazán közel magamhoz és ezt csak tovább erősítette az anyanyelvi nevelés részletes megismerése. 2019/2020-as tanév tavaszi félévének az elején volt szerencsém megismerkedni a Pompás Napok két alapítójával és részt venni egy képzésen az egyetem által kiválasztott gyakorlati óvodában. A képzésen különböző népmesék módszertani feldolgozásával ismerkedhettem meg, A két alapító felkeltette az érdeklődésemet a módszertanuk iránt, így esett a választásom a Pompás Napok még mélyebb megismerésére és megismertetésére.

Mint minden óvodai tevékenységnek, így a mesélésnek is meg van a maga fejlesztési célja. A részképességek fejlesztése fontos az óvodáskorú gyermekek életében, így kutatásom célja, hogy kapcsolatot találjak a Pompás mesélés és a részképességek fejlesztése között.

Első fejezetemben szeretnék szót ejteni a népmesék kialakulásáról, ismert hatásairól, majd az összes részképességről, azok fejlesztési céljairól és eddig ismert fejlesztési lehetőségeikről.

¹15 idézet Csukás Istvántól gyerekekről, meséről, könyvekről

<https://tanarnocafe.hu/tudomany/tortenelem/15-idezet-csukas-istvantol-gyerekekről-meséről-könyvekről/>

Utolsó megtekintés: 2022. 01. 15.

Ezután egy interjú keretein belül próbálom megismerni minél részletesebben a Pompás Napok módszert, segítségül pedig az alapítót kértem fel erre, hiszen náluk jobban senki sem tudná ismertetni velem a módszertant.

Kérdéseim elsősorban a néphagyományokra és a népmesékre irányulnak, hiszen az egyik legfontosabb kérdés:

1. Mit gondolnak maguk az alapítók a néphagyományok megtartásáról és továbbörökítéséről?

További kérdéseim a módszertanuk részletesebb megismerésének céljából született, összekapcsolva a néphagyományokkal, az óvodai tevékenységi formákkal, a különböző korosztályok szétválasztásával. A módszertanuk, képzéseik akkreditáltak, pedagógus továbbképzés keretein belül megismerhetők, elsajátíthatók, így kérdéseim születtek ezzel kapcsolatban is, hogyan sikerült ezt elérni, milyen területeket érintenek leginkább, illetve az egyik legfontosabb kérdés: Hogyan ismerkedhetünk meg velük, hol hirdetik a képzéseket?

2. A Pompás Napok valóban más, mint a többi, eddig ismert módszertan, illetve mennyire látják a módszertant alkalmazó pedagógusok a fejlesztő hatásokat?

Egy kérdőív segítségével szeretném megtudni az országban, vagy országhatáron kívül élő, Pompás Napok módszerrel már megismerkedett pedagógusok véleményét is.

Ki szeretném deríteni, hogy mennyire messze jutottak el a képzések, esetleg van-e határon túli pedagógus, aki szereti és használja ezeket a Pompás módszereket.

Érdekel az átfogó véleményük, mennyire tudják hasznosítani a képzéseken megismert különböző módszertani elemeket, mennyire tudják bekapcsolni az óvodájuk mindennapi életébe és mennyire látják a Pompás Napok általi fejlesztés eredményét a gyermekeken a részképességek tekintetében.

A dolgozatom utolsó előtti fejezetében egy hagyományos mesetevékenységet szeretnék összehasonlítani egy Pompás mesetevékenységgel. Szeretném tisztán látni, hogy mennyivel ad többet, mind a gyermekeknek, mind a pedagógusoknak az ilyesfajta mesélés.

3. Miben tér el valójában, gyakorlatban a hagyományos meséléstől a Pompás Napok mesélés?

Mindkét esetben egy már általam látott mesetevékenységet hasonlítok össze, részletes elemzésükkel próbálom megteremteni a különbözőségi pontokat.

Tudjuk, hogy a 21. század gyermekeit már sokkal nehezebb a hagyományos módszerekkel lekötni, figyelmük százfelé kalandozik, rengeteg inger éri őket minden percben. Hiszem, hogy ez a módszertan hatalmas segítség a pedagógusoknak és a gyermekeknek egyaránt, hogy értékes és tartalmas időt töltsenek együtt a mesék bűvöletével. Én, mint Pedagógiai- és családsegítő munkatárs és leendő óvodapedagógus már most rengeteg élményre és hasznos információra tettem szert a Pompás Napok jóvoltából, és bízom benne, hogy ennek messze még a vége.

Immár Pompás Mesés Junior Nagykövetként vallom, hogy a mai rohanó világban is mindig kell, hogy legyen idő a mesére, a néphagyományok örökítésére.

1. Népmesék, részképességek

1.1. Népmesék

A népmesék, mint a nép által költött, szájhagyomány útján elterjedt, ismeretlen vagy ismert személy által lejegyzett írások, többszáz éves múlttal rendelkeznek, és gyökeret vertek az emberek lelkében, ezáltal valahogyan eljutottak a mai kor gyermekeihez és felnőtteihez. De mégis hogyan? A népmeséket egy adott kor népe fogalmazta meg, a mesélő előszóban adta át hallgatóinak az izgalmas történeteket, de leírni sem lehetősége, sem pedig célja nem volt, hiszen csak is a gyermekeket, vagy éppen a felnőtteket kívánta szórakoztatni. A hallgatóság ezeket később gyermekeiknek, unokáiknak továbbadták, értelemszerűen kicsit formálva a mesén, hiszen nem emlékezhetek rá szó szerint, illetve saját lelki világukat, saját gondolataikat is beleszőtték. Minden egyes elmondás után formálódtak, csiszolódtak a történetek, mai napig is, rengeteg népmesét most is több változatban találhatunk meg, immár leírt formában. Voltak és vannak nagynevű népmese kutatóink (például Benedek Elek, Móra Ferenc, Illyés Gyula, Grimm fivérek²), akik azért fáradoztak és fáradoznak, hogy ezeket, a különböző népektől származó régi meséket összegyűjtsék és leírt formában továbbadhassák az utókornak.

A mesék hozzátartoznak a mindennapi életünkhöz, hiszen tudatalattink minden egyes mesebeli mondatot átformál a saját, lelki vágyódásaink köré, ezek segítenek a tudattalan folyamatok követésében és megélésében. A népmesékben az adott kor szabályai és elvárásai, vágyak kielégítése és humor fogalmazódik meg, ezeket valószínűleg minden hallgató személy kicsit átformálta és a saját ízlése szerint adta tovább. Mind a népmesék, mind a klasszikus vagy kortást íróink meséi elsősorban a feszültségcsökkentés elsődleges segítségével szolgálnak, hiszen minden mesében van egy megoldásra váró problémahelyzet és sokszor különböző megoldási lehetőségeket is kínálnak. Így a mesék segítenek a problémamegoldó képesség fejlesztésében, illetve lehetőséget biztosítanak az önismeret javításához. Nevelési célok is megfogalmazódnak bennük, hiszen a legtöbb népmese végén levonhatjuk az adott témával kapcsolatos tanulságokat és fontos információkat. Sajátos világuk segít, hogy a hallgatója biztonságban érezze magát, ne pedig kényszernek élje meg a történetek sokszínűségét. A mese világa az „Óperenciás tengeren is túl” van. Hiába keresnénk ezt a világot, csupán a mesék hallgatásával juthatunk el oda és élhetjük meg az ottani csodákat.

² <https://www.nepmese.hu> nyitóoldal, Utolsó letöltés: 2022. 06. 01.

Az ismertebb népmeséink mindig a jó végkifejletet sugározzák felénk, ezzel is növelve a biztonságérzetet és a dolgok pozitív oldalát mutatják.

Vannak azonban olyan népmesék is, ahol a pozitív befejezést valamilyen tragédia vagy negatív élmény előzi meg. Sok esetben tanulságokat, tanításokat fedezhetünk fel, így a figyelem ezek felé irányul, a negatív történések kizárásával. Minden népmesénkben csodákkal találkozhatunk, olyan eseményekkel és szereplőkkel, melyek határtalan lehetőségekkel vannak körülvéve. Ezek segítenek a hallgatónak nyitottá válni, saját gondolkodásmódját beleilleszteni a történetbe. Bátorságot és erőt adnak, hogy a mesék által még befogadóbbak lehessünk.³

A családban is nagy szerepe van a meséknek, ezen belül a népmeséknek. A mai gyermekeket egy rohanó világ veszi körül, lelassítani ezt a világot a mesék segíthetnek. A történetekben nem a rohanás, nem a dolgok gyors megoldása a cél, hanem a biztos, rendezett végkifejlet. A család, elsősorban a szülők segíthetnek gyermekeiknek elcsendesedni, megnyugodni a nap végén az izgalmas mesék közreműködésével, azonban a nap bármely szakaszában lehet mesélni, hiszen a mese nincs időhöz és helyhez kötve, bárhol és bármikor van lehetőség rá. Ébredés után, út közben, hazaérkezve, lefekvés előtt, mindig lehet időt szakítani a mesék világára. Sok olyan változás és esemény történik a gyermekekkel és a gyermekek körül, amiket a mesék kiválóan segíthetnek feldolgozni és esetleg megoldani. A gyermekek szeretik önmagukat egy mese szereplőjének a helyébe képzelni, így, ha megfelelő mesét választunk, talán a gyermek is jobban fel tudja dolgozni a körülötte történeteket.

Óvodában is mindig van lehetőség a mesélésre. A „Verselés, mesélés” tevékenységterületen belül van lehetőség a népmesék megismertetésére. A hagyományos mesélés nagyon élményszerű a gyermekek számára, ha a pedagógus teljes átéléssel tudja átadni a mesét. A tevékenység előtt már hagyománnyá vált a mesekezdő formulák használata, a motiváció, a figyelem felkeltése valamilyen módszerrel – énekkel, mesegyertyával, mesebőrönddel, meseszőnyeggel, mesepárnával, mesekártyákkal stb. A gyermekek ezen módszerek és eszközök segítségével már tudják, hogy izgalmas mese következik és figyelmesen hallgatják pedagógusukat. Fontos, hogy az óvodapedagógus mindig előre készüljön fel a mesetevékenységekre, hiszen a mese fonalának ismerete elengedhetetlen, mind olvasott, mind élőszavas mesélés esetén.

³Stibl Erika (2007). *A népmesék pszichológiája*. <https://www.nepmese.hu/index.php/irasok/lelektan/49-stiblerika-a-nepszichologia> (2022. 06. 01.)

Az előszóval történő átadás sokkal barátságosabb hangvételű, hiszen így az óvodapedagógus jobban tud figyelni a gyermekek megnyilvánulásaira, kimutatott érzéseikre. A mesét hallgató gyermekek gyakran mondják el mesehallgatás közben az érzéseiket, véleményüket a történettel, vagy éppen a szereplőkkel kapcsolatban. Jó, ha a pedagógus ezeket azonnal le tudja reagálni, de mégsem zökken ki a mese folytatásából.

Az óvodákban egy-egy világnapot, jeles napot, ünnepet is szőnek mesék köré, hiszen a történetekkel sokszor egyszerűbb egy adott témát megismertetni az óvodás korú gyermekekkel. Az egyetem által biztosított gyakorlati helyem is így jár el döntő többségben, sok eseményt mesével vezetnek fel, vagy éppen lezáráshoz hívnak elő egy mesét.

A népmesék is, mint a klasszikus és kortárs íróink meséi is segítik a gyermek lelki, mentális és testi fejlődését, hiszen rengeteg részképesség fejleszthető mesehallgatás előtt, közben és után is. A gyermekeknek hatalmas öröm és játéklehetőség például a mese végén történő lakodalmat a mese után vagy esetleg közben eljátszani, mozogni, táncolni énekszóra vagy zenére.

1.2. Részképességek

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja értelmében az iskolaérettségnek feltételei vannak: a testi, értelmi és pszichés fejlődés megfelelő fokát kell elérniük a gyermekeknek körülbelül hatéves korukra. Ezek a képességek együtt is fejlődhetnek, de akár eltérések is lehetnek. ⁴

„A részképességek azok az alapvető képességek, amelyek segítségével a magasabb rendű pszichés funkciókat differenciáltan ki tudjuk alakítani, így pl. a beszédet, a gondolkodást stb. A fejlődés egy későbbi szakaszában ezek képezik az olvasás, az írás, a számolás és az adaptív viselkedés alapját.”⁵

Részképességek Lukács Józsefné (2019a) szerint:

- nagymozgások
- testséma, testtudat
- téri tájékozódás

⁴ Óvodai nevelés országos alapprogramja In. 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet 2021.02.15., 10-11.

<https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=a1200363.kor&targetdate=&printTitle=363/2012.+%28XII.+17.%29+Korm.+rendelet> (2022. 06. 01.)

⁵ Tukacs Anita (2011). *Inklúzió és integráció a közoktatásban*. III.2.1.

http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/tukacs_ink_int/index.html (2022. 06. 01.)

- vizuális percepció és emlékezet
- beszéd, beszédhallás
- taktilis észlelés, keresztcsatornák, időészlelés
- figyelem
- emlékezet
- magatartás

Ezeket a részképességeket a gyermekeknek óvodás éveikben egy bizonyos, meghatározott körülbelüli szintig el kell sajátítaniuk. Minden gyermek más, máshogyan fejlődnek, eltérő tempóban és fokban, de egy iskolaérett gyermeknek meghatározott képességekkel már rendelkeznie kell.

Az intézmények és a pedagógusok a gyermekek óvodába kerülésétől nagy hangsúlyt fektetnek a prevencióra, azaz a megelőzésre. Igyekeznek megelőzni a részképességek terén felmerülő problémákat. Ezért is van fontos szerepe az óvodában a gyermeki játéknak és ezzel egyidejűleg a mozgásnak; a mindennapos testnevelésnek, mint játékos, játékokkal egybekötött mozgásos tevékenységeknek; a különböző táncos mozgásoknak; és a sokrétű fejlesztő tevékenységeknek. Az óvoda az első három évből hozott hátrányokat és gyengeségeket is igyekszik maradéktalanul kijavítani, fejlesztve közben a képességek többi fokát. A részképességek nagyon jól beilleszthetők a mindennapi óvodai életbe. Rengeteg játékos tevékenységgel lehet fejleszteni minden részképességet. (Lukács 2019a)

1.2.1. Nagymozgások

A **nagymozgások** – mint gyűjtőnév – magukba foglalják a járás, futás, ugrás, csúszás, kúszás, mászás, egyensúlyozás, szem-kéz koordináció, szem-láb koordináció, finommotorika képességeinek elsajátítását. (Lukács 2019b)

Sok óvodába kerülő gyermeknél problémát jelent a mászás, kúszás, csúszás helyes végrehajtása, valószínűleg csecsemő- és kisgyermekkorban ezek elmaradtak, vagy túl gyorsan következett a járás. Fontos ezeknek a begyakorlása, helyes végrehajtása, mielőtt bonyolultabb mozgásos tevékenységeket várunk el a 3-6 éves korosztálytól.

Csúszni földön ülve, akár a karok és lábak segítségével, vagy csak a karok segítségével; hason fekve, alkartámasszal, testük csúsztatásával.

Kúszni alagútban, kötelek alatt, asztal alatt, illetve bármilyen óvodában megtalálható eszköz alatt, ami megfelelő, hogy a gyermekek kúszó mozdulattal átférjenek alatta.

Mászni négykézlábra ereszkedve, lényege az ellentétes kéz-láb mozgás. A mászás gyakorlására ismert játék a „Szobor-fogó”, amiben, ha megérinti a gyermeket a fogó, akkor szoborrá változik, és csak akkor futhat újra, ha egy társa átmászik a terpeszbe tett lábai között.

A járás és a futás majdnem egyidejűleg alakul ki a gyermekeknél. Óvodába kerülésükkor már járni és futni is tudnak, ám sokszor rendezetlenül. Ezeket járásgyakorlatokkal, gyors-lassú járásokkal, mocsárjárással (csak az adott babzsákokra/korongokra léphet), különböző tárgyak kerülgetésével fejlesztik. A futómozgásnál a legfontosabb, hogy a gyermek sokat és sokszor fusson. Minden játékos tevékenység alkalmas a futás gyakorlására és javítására.

Az ugrás mozdulata is nagy feladat a gyermekeknek, hiszen nem mindegy, hogy páros lábbal vagy egy lábbal ugranak. Tapasztalataim alapján először a páros lábbal ugrást mutatják meg és gyakoroltatják a pedagógusok, hogy biztosabban érezzék a gyermekek a talajt. Páros lábbal szökdelés egy adott pontig, az alacsony padról leugrás, vagy akár a helyben ugrálás. Egy lábon is hasonló gyakorlatok végezhetők, azonban ügyelni kell, hogy csak azután ugráljon a gyermek egy lábon, miután kellően elsajátította a páros lábon ugrálást.

Az egyensúlyozás is a nagymozgások részképességhez tartozik. Itt a legelső és a gyermekek számára is legbiztonságosabb gyakorlat a felfelé nyújtózkodás. A gyermekek kezeikkel az ég felé nyújtóznak, közben felfelé néznek, a lábukkal pedig egyensúlyban tartják magukat. A földre rajzolt vonalakon végig sétálnak, majd a felfordított tornapadon is megpróbálnak végig menni. A forgások és a hajlások is az egyensúlyérzékét erősítik.

Szem-kéz koordináció talán az egyik legnehezebb, hiszen a kéznek oda kell nyúlnia, ahová a szem néz. Gyakori óvodai tevékenység ehhez a labdajáték. A labdát többféle módon is használják a koordináció gyakorlására. Két gyermek egymásnak dobja vagy gurítja a labdát, de egyedül is végzik ezt a fal vagy a pad segítségével. Célba dobnak egy fellógatott hullahopp karikába, vagy egy felfordított zsámolyba.

A szem-láb koordináció az előző koordinációs képesség alapján működik, kéz helyett lábbal. A lábbal is összhangban kell lennie a szemünknek, erre bevált tevékenység a tárgyak lábbal összeszedése. Alkalmas erre egy kavics, vagy bármilyen kis tárgy, ami a gyermekek lábméretéhez nem túl nagy, meg lehet fogni könnyedén. Ide tartozik a koncentrált ugrás, ahol a gyermekeknek például egy kifeszített kötelet kell nekifutásból átugrani, itt az adott időben való ugrásra figyelnek.

A finommotorika magába foglalja a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka óvodai tevékenység minden mozzanatát. A papírtépkedés, az apró részletek festése, a rajzolás, a nyomdázás, a gyurmázás, az agyagozás, a ragasztás mind gyakorlat a részképesség fejlesztésére az óvodákban. Az építkezés is fejleszti e képességet, hiszen a gyermekeknek kisebb, apró részleteket szükséges felhasználniuk (Lukács 2019b).

1.2.2. Testséma, testtudat

A **testséma, testtudat** képesség kialakulásának segítségével tudják a gyermekek megmutatni és megnevezni a saját és mások testrészeit, megismerni határait és a testrészei különböző funkcióit. Ezen ismeretek birtokában már bátran képesek leutánozni mások mozgását, hiszen tudják, hogy melyik testrészük hogyan mozog. Fontos a testrészekkel való játékos megismerkedés óvodában, hiszen ebben az életszakaszban válnak igazi megismerővé a gyermekek. Fontos, hogy ismerjék a kezük, lábuk, nyakuk, törzsük hajlékonyságát, fájdalommentes mozgásukat. Kitűnő gyakorlat a terpeszállás vagy ülés; a karok magasba, oldalra emelése; lábuk magasba emelése hanyatt fekvé, vagy hason fekvé lábak felfendítése. A csukló és a tenyér mozgása is fontos feladat, az ujjak összeérintése, a csukló forgatása a kezdő gyakorlat ezek megismerésére. Kedvelt játék (amit én ki is próbáltam a gyermekekkel) a babzsákot testrészekkel való megérintése. A csoportszobában babzsákok vannak elhelyezve; a gyermekek szétszórtan sétálnak, és az óvodapedagógus által megnevezett testrésszel érintenek meg egy babzsákot csengőszóra. Például: „Érintsd meg a babzsákot a könyököddel!” A gyermekek élvezik a játékot, közben pedig direkt és indirekt módon is megtanulják a testrészeik hollétét (Aszalai 2007). Ezután már csukott szemmel is képesek lesznek megmutatni adott testrészeiket.

1.2.3. Téri tájékozódás

A **téri tájékozódás** óvodáskorban összetett, hamarabb tájékozódnak térben, mint síkban, azonban a térben való tájékozódást is el kell sajátítaniuk óvodáskorukban. Meg kell tapasztalniuk merre van az előtte/mögötte/mellette. Fontos, hogy első lépésként képesek legyenek oda állni, oda menni, ahova mutatják vagy mondják nekik. Tudják megnevezni az adott eszköz mely irányába esik egy másik mutatott tárgy.

Rajzon is meg kell tudniuk nevezni az irányokat, térbeli elrendezéseket. A jobb-bal irányok ismerete is fontos már ebben a korban, később könnyebben tudják megnevezni melyik kezükkel írnak, merről látják a tárgyat (Aszalai 2007).

1.2.4. Vizuális percepció és emlékezet

A **vizuális percepció és emlékezet** magába foglalja a színek, formák, nagyságok, irányok, sorrendiségek ismeretét. Lukács Józsefné könyve alapján itt is több fő területet különböztetünk meg: szemfixáció, szemmozgás tudatos kontrolljának erősítése, alak-forma – szín-méret észlelés, alak-háttér észlelés, gestalt látás, azonosság-különbözőség észlelés, vizuális időrendiség, vizuális ritmus (Lukács, 2020).

A szemfixáció gyakorlása segít, hogy egy adott tárgyat pár másodpercig képesek legyenek nézni, eltekintés nélkül. Itt a szem egy adott dologra koncentrációja a cél.

A kontroll lényege, hogy egy tárgyat kövessen a gyermek a szemével – fel, le, jobbra, balra, körkörös – amíg azt kéri tőle. Itt is fontos cél, hogy ne tekintsen félre a gyermek, képes legyen kizárólag az adott tárgyat figyelni és követni.

Az alak-forma – szín-méret észlelése során a gyermekeknek már nem csak egy szempontot kell figyelembe venniük. A színek, formák, méretek együttes figyelése a cél, az instrukciónak megfelelően találják meg. Itt többféle színű, formájú, méretű eszközre van szükség a megfelelő gyakoroltatás céljából.

Az alak-háttér észlelés lényege, hogy apró részleteket ki tudjanak emelni a nagy egészről, vagy vegyék észre a több, egymásra rajzolt formából a nekik kellőt. Egy-egy részlet megkeresése egy nagy egészen, illetve a fordítottja, egy adott kis részlet alapján a teljes egész kiválasztása a cél. Alakok kiemelése több egymásra rajzolt alak közül.

A gestalt látás a rész-egész viszonyát biztosítja. Legnépszerűbb gyakorlása a kirakó, aminek dobozán láthatja a gyermek a kép egészét, azonban neki apró részletekből kell azt összeraknia. Ezután már megpróbálják úgy is kirakni, hogy nem látják előtte a teljes képet. Képek hiányzó részeit is megkeresik, illetve meg is rajzolják, befejezik a képet a saját elképzelései alapján.

Az azonosság-különbözőség észlelés fontos, hiszen sokszor beszélhetünk ugyan arról a tárgyról akkor is, ha az máshogyan néz ki, mint pár perccel előtte, ha valami megváltozott rajta, apró különbségek, eltérések fedezhetők fel.

Lukács Józsefné (2020) ezt esernyőkkel mutatja be, ahol az esernyő kinyitva és összecsukva is megtalálható. A képen egyértelművé válik a részképességgel rendelkező gyermeknek, hogy az összecsukott és a kinyitott esernyő különbözik, de attól még lehet ugyan az az ernyő, csak éppen más használatban, pozícióban. Különbséget tud tenni az összecsukott ernyők között a színük vagy a nagyságuk alapján is.

A vizuális időrendiség, azaz képek alapján történő időrend helyes felállítása. A gyermekek óvodáskorukban megtanulják az évszakok és a napszakok váltakozását, így az ehhez kapcsolódó képeket sorba is tudják helyezni. Napirendi kártyák is segítik az időrendiség kialakulását, hiszen a kártyák mutatják, hogy az adott tevékenység vagy napszak után melyik a következő.

A vizuális ritmus legnépszerűbb gyakorlójátéka a sorminta. A sort általában egy felnőtt, az óvodapedagógus kezdi meg, lerajzolja, a gyermekek pedig folytatják az előtte látott minta alapján (Aszalai 2007).

1.2.5. Beszéd, beszédhallás

A **beszéd** az ember egyik legfontosabb kifejezőmódja. Fontos, hogy a gyermek könnyen ki tudja fejezni magát, változatos szókincsével el tudja mondani érzéseit, éppen aktuális állapotát, tevékenységeit. A gyermek már az anyaméhben hallja az emberi beszédet, miután megszületett a közvetlenül neki címzett beszéddel is ismerkedik. A beszéd spontán indul be kisgyermekkorban, de a szülők segíthetik gyermeküket sok meséléssel, változatos mondatok használatával. A cél, hogy a gyermek az óvodában már szépen, artikuláltan tudja kifejezni önmagát, el tudja mesélni a történeteket, meg tudja értetni magát társaival és a felnőttekkel egyaránt. A kiscsoportos gyermekek általában még nem tudnak helyesen és szépen, változatosan beszélni, így az óvodában erre is nagy hangsúlyt fektetnek, hogy a gyermekek az iskolába kerülés előtt rendelkezzenek megfelelő szókincssel és helyesen használják a szavakat mondat formájában.

A másik, beszédhez elengedhetetlen képesség a **beszédhallás**, ahol a gyermek a beszéd ingereit elemzi és ezekre reagálva alakul ki a kommunikáció. Fontos, hogy fokozatosan történik ez is, eleinte nem célszerű hosszú és összetett, bonyolult mondatokat mondani a gyermekeknek. Fontos, hogy a beszédhallás is kialakuljon, hiszen ez az alapja annak, hogy a gyermek később ténylegesen is érteni fogja, amit neki mondanak.

Itt elsősorban fontos az auditív észlelés fejlesztése. Az óvodában gyakori játék az óvónő által kimondott szavak ismétlése.

Ezt a játékot bonyolítja az óvónő, amikor csak egy gyermeknek mondja el az adott szót, a gyermek pedig továbbadja következő társának, és így tovább. A cél, hogy a végén az utolsó gyermek is ugyan azt a szót kapja meg, amit az óvónő mondott.

Ide kapcsolódnak a beszédhangon kívüli hangok is, egy csengőszó, furulya, autó hangja stb. A gyermekek szeretik, amikor az óvónő különböző hangokat szólaltat meg, nekik pedig meg kell mondaniuk, melyik ismert hang az. Népszerű az is, amikor a gyermekek becsukott szemmel

ülnek, az óvónő pedig megszólaltat egy hangot a csoportszobában, a gyermekeknek pedig abba az irányba kell mutatniuk, ahonnan a hangot hallották (Aszalai 2007).

1.2.6. Taktilis észlelés, keresztcsatornák, időészlelés

A részképességek felsorolásában nem szerepelt konkrétan kiemelve a taktilis észlelés, a keresztcsatornák és az időészlelés fejlesztése, de mind a három szorosan összefügg a kiemelt részképességekkel (Lukács 2019a).

A **taktilis**, azaz tapintással való **észlelés** már születésünktől jelen van az életünkben, hiszen például a szoptatás, az altatás és a megnyugtatás is tapintással történik. A csecsemő érintkezik szülei, elsősorban édesanyja testével, megfogja, megtapintja édesanyját és a körülötte lévő embereket. Tapintással minden tárgynak és körülöttünk található eszköznek meg tudjuk állapítani a formáját, méretét, súlyát, anyagát. Óvodában sok formával, anyaggal, mérettel és súllyal találkoznak a gyermekek és az óvodapedagógus játékos formában tudja ezeket megismertetni. Taktilis észlelés fejlesztésére bevált módszer a letakart dobozból, kosárból tárgyak tapintás útján való felismerése és megnevezése. A folyékony és a szilárd halmazállapot közötti különbségtétel is elsősorban tapintás útján a legkönnyebb, hiszen a folyadék kifolyik az ujjaink közül, míg a szilárd tárgyat meg tudjuk fogni a kezünkkel, vagy akár a lábunkkal. A gyermekek a homokozóban végzett kísérleteket is kedvelik, a homok lehet száraz, illetve vizes is, ezt is tapintás útján könnyen meg tudják állapítani. A mezítláb történő gyakorlatok is fejlesztik a taktilis érzékelést. Az óvodapedagógusok egyfajta pályát szoktak létrehozni, ahol a gyermekeknek különféle anyagból létrehozott formákra kell rálépniük. Ezek lehetnek kavicsból, vattából, építőkockából, filc anyagból, papírból, gesztenyéből, és még sok más anyagból, amire a gyermekek balesetmentesen rá tudnak lépni és talpukkal, lábujjaikkal érezni tudják az agyagok sokféleségét.

Az udvaron és az utcán is találkoznak a gyermekek különböző anyagokkal és spontán is fejlődik eme képességük, hiszen a mozgáskorlátozottak részére sok helyen megkülönböztető aszfalt van, illetve észreveszik és megkülönböztetik, amikor betonon vagy földes úton közlekednek.

A **keresztcsatornák**, mint képességek fejlesztése utal a beszéd, a taktilis észlelés és a vizuális észlelés együttes működésére. Sokszor összekapcsolódik a beszéd, a tapintás és a képek világa. A gyermekek a kiskedvencük formáját és méretét körül tudják írni, ki tudják tapintani és képen is felismerik. Letakart dobozból vagy kosárból kitapintanak egy tárgyat, eszközt, majd a kihelyezett képek között meg tudják találni a kitapintott tárgy képét.

A gyermekek maguktól is tudnak sorolni az adott témához megfelelő tárgyakat, eszközöket, majd ezután meg is keresik őket a csoportszobában, udvaron, esetleg képeken.

Az „1-2-3-4-Bumm” játék a keresztcsatornák fejlesztésére szolgál, tapasztalataim alapján ezt már inkább iskolához közelebb álló gyermekekkel lehet gördülékenyen játszani. Ebben a játékban a gyermekek kapnak egy számot az első körben (1,2,3,4), de a négyel oszthatóság miatt remélhetőleg minden körben más lesz a számuk. Először csak sorban sorolják a gyermekek a számokat, majd az óvodapedagógus kicseréli az első számot egy mozdulatra, tevékenységre (például 1-es szám helyett taps). Innentől, akire az 1 esik, már nem mondja ki a számot csak tapsol egyet. Szépen fokozatosan az összes számot ki lehet cserélni valamilyen mozdulatra (csettintés, dobantás, forgás stb.). Itt nagyon fontos a koncentráció és az eddigi kimondott számok összekapcsolása valamilyen cselekvéssel, mozdulattal.

Az **időészlelés** egy óvodás gyermeknél még nem teljesen alakul ki, viszont iskolában már nagy szükségük lesz rá. Ezt a legegyszerűbb gyakorlatokkal, mégis az időrendiség fontos elemeivel lehet fejleszteni. A napszakoknak, az évszakoknak, a hónapoknak, vagy a hét napjainak sorolásával, azok fokozatos sorrendiségeinek tanulásával tudjuk fejleszteni a gyermekek időészlelését. Egy mese eseményeit is időrendbe tudják állítani adott képek alapján (például a Pompás Mesekártyák kiválóak erre). A nap eseményeinek megbeszélése alkalmas az időrendiség fejlesztésére, meg tudjuk beszélni a gyermekekkel, hogy az adott napon hogyan történnek a tervezett események egymás után (Aszalai 2007).

1.2.7. Figyelem

A **figyelem** fejlesztése kiemelt jelentőségű, hiszen a figyelem a minket érő ingerek között szelektál.

A dolgokra, eseményekre, történésekre való odafigyelés fejlesztése nagy segítséget nyújt a gyermekeknek az iskolában, hiszen ott is tudniuk kell majd az adott történésekre, tananyagra figyelni, illetve ez az irányított figyelem egész életünket végig kíséri. Vizuális és auditív figyelmet különböztethetünk meg.

A vizuális figyelem fejlesztésére a másoló játékok a legalkalmasabbak. Az óvodapedagógus által rajzolt vagy épített dolgot a vizuális figyelemmel már rendelkező gyermekek le tudják másolni. A képek közül adott témában ki tudnak keresni minden oda kapcsolódó képet (például ruhadarabok). A mozgásos tevékenységekbe is bele csempészik a pedagógusok a vizuális figyelem fejlesztését.

A mozgás gyakorlati tevékenységemen egy figyelemfejlesztő játékot játszottam el én is a gyermekekkel. A gyermekek voltak a kisautók, akik a tornateremben össze-vissza járva vagy futva autózhattak. Két színű műanyag bot volt a kezemben, az egyik piros, a másik zöld. A piros magasba emelése azt jelentette, hogy állj, minden kisautónak egyhelyben meg kellett állnia, majd a zöld felemelésekor minden autó gurulhatott tovább.

Az auditív figyelem a hangok észlelésén alapszik. A minket körülvevő zajoknak, hangoknak jelentésük van, amiket a gyermekeknek meg kell ismerniük, hogy később kellő tudatossággal tudjanak hangokat kiemelni vagy figyelmen kívül hagyni. Az előző kisautós játékot alapul véve, a gyermekek hangok kiadására is figyelni tudnak. A gyermekek az óvónő által kimondott 'piros/zöld' szavakra is oda tudnak figyelni, követni tudják az instrukciókat. Táncsal is fejlődik az auditív figyelem, zenei összekapcsolással. Énekszóra vagy zeneszóra a gyermekek párosával tancolnak, majd, ha elhallgat az énekszó/zene, akkor végrehajtják az előre megbeszélt feladatot. Tárgyak, hangszerek hangját is megfigyelik a gyermekek az óvodában, milyen hangot ad ki két gesztenye vagy két kő összeütése, van-e különbség (Lukács 2020).

1.2.8. Emlékezet

Az **emlékezet** az észlelt és érzékelt ingereket raktározza el és idézi fel, amikor szükséges. Ezt a részképességet is több részre bonthatjuk: Vizuális, auditív és ritmus emlékezet.

A vizuális emlékezet a látott dolgokra, eszközökre, történésekre alapul. Fejlesztésére kiválóan alkalmazzák az emlékezetből történő másoló játékokat. Egy építményt vagy rajzot a gyermekek emlékezetből másolnak le. Egy részletgazdag kép segítségével is fejleszthető, a gyermekek pár másodpercig (25-30) nézik a képet, majd a kép letakarását követően elmondják, milyen részletekre emlékeznek.

A memóriajátékok is segítik a figyelem fejlődését, hiszen a lefordított kártyákat csupán egy-egy alkalommal látják, hol helyezkednek el, így kell a párokat megtalálniuk.

Az auditív emlékezet itt is, mint a figyelemnél, a hangok észlelésén alapszik. Ide tartoznak a rövid mondókák, versek tanulása adott közelgő ünnepek, szokások alkalmával (például húsvét, Mikulás, karácsony, Újév, Föld napja stb.). A gyermekek az óvodás éveik előre haladtával már egyre hosszabb verseket tudnak megjegyezni és emlékezetből elmondani. A gyermekek elmúlt délutánjuk, szünetük elmesélésével is fejlesztik emlékezetüket. A szőlánc és a szókígyó játék is fejlesztő.

A szólánc lényege, hogy az első személy mond egy szót, a következő pedig az előtte elhangzott szó utolsó betűjével mond egy másikat, szóismétlést kizárva. A szókígyó egy bonyolultabb szólánc, hiszen itt már az előttünk elhangzott szót vagy már több résztvevő előrehaladtával szavakat is el kell ismételni.

A ritmusok egymásutániségét, utánozhatóságát a ritmus emlékezet segíti. A gyermekek szeretnek az óvodában visszatapsolni ritmusokat emlékezetből, amit előtte az óvodapedagógus vagy egy társuk tapsolt. Dobbantva, tapsolva, csettintve is hatásosak ezek a ritmusismétlések. Ezt a ritmusjátékot fokozni is tudják, a második személy a leutánzott ritmus után hozzátesz még pár ritmushangot, majd ezután mindenkinek a kibővült ritmust kell visszaadnia, mindig hozzátéve újabbakat (Lukács 2019b)

1.2.9. Magatartás

A **magatartás** fejlesztése is nagy feladat az óvodai évek alatt. A gyermekek az óvodába lépésükkor sokszor (kivéve bölcsődébe járó gyermekek) először kerülnek be egy velük egy korú társaságba, először kell alkalmazkodniuk másokhoz és bizonyos szokásokat, szabályokat tartaniuk. Fontos az óvodásnál megfigyelni, hogy hogyan viselkedik közösségben. Játszik-e társaival, vagy inkább önállóan szeret tevékenykedni; a játékeszközöket megosztja-e csoporttársaival; szabályokat, játékban történő eseményeket ő osztja vagy a többiekhez alkalmazkodik; képes-e kellő figyelemmel fordulni pedagógusai és társai felé; figyel-e a többi gyermekre a tevékenységek végrehajtása közben; tudja-e megfelelően követni az instrukciókat; motiválható-e; cselekvései következményeivel tisztában van-e; önfegyelme kialakult-e stb.⁶

⁶ Hernádi Zsuzsa (2009). *Magatartás-fejlettség vizsgálata másképpen – A viselkedés, magatartás vizsgálata különböző tevékenységek közben*. In: Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet/Szakmai kiadványok/Tudástár/Tanulástani módszerek fejlesztése, <https://ofi.oh.gov.hu/magatartas-fejlettség-vizsgálata-maskeppen> (2022. 06. 01.)

2. Pompás Napok bemutatása interjú kérdésekkel

A kutatásom eredményességét a Kontra József könyvében (2011) leírt strukturált interjú készítéssel szerettem volna biztossá tenni. Előre összeállított kérdésekkel érkeztem az interjúra, hiszen tudtam, melyek azok az információk, amik segíthetnek a témám maradéktalan feldolgozásában.

1.kép

Pompás Napok logó

A Pompás Napok módszertan két alapítójával, Dr. Deák-Zsótér Boglárkával és Kormos Rebekával készült interjúm célja az volt, hogy teljesen a gyökerektől megismerjem a munkásságukat, a módszertani elképzeléseiket és a részképességek kapcsolatát a népmesékkal. Kérdéseimre maradéktalanul választ kaptam, természetesen a válaszok fedik egymást, rengeteg kérdésemre kapott válasz ugyan oda jutott el, hiszen nem is lehetne egy módszertannal kapcsolatban széthúzó kérdéseket feltenni.

2.1. Népmese és a néphagyomány kapcsolata

Első és legalapvetőbb kérdésem az egész téma feldolgozásával kapcsolatban az volt, hogy mit is gondolnak a népmesékről és a néphagyományokról.

A módszertanuk arra a komplexitásra épül, hogy a néphagyományok különböző elemei és területei szervesen kapcsolódnak egymáshoz, kölcsönösen erősítik egymást, ezt szeretnék előtérbe helyezni.

Szegmentálva érdemes tanulni a népdalokat, néptáncot, tárgyalásokat, díszítőkultúrát és minden egyéb népi hagyományt, ezekre a népmese nagyon jó hívószó, hiszen minden népmeséhez más és más népdal, tánc, alkotási munka kapcsolódik, újabb és újabb hagyományok kerülhetnek elő.

A népmesékre épül az egész módszertan, hiszen hatalmas lehetőség rejlik bennük, keretet adnak a különböző néphagyományok bevonására és az egyes területek erősítik is egymást, tehát egy erős kötél a népmese, a szálai pedig a hagyományok.

Érdekes kettősség is rejlik benne, hiszen a néphagyományokban jelen lévő komplexitás nem új fogalom, mégis megnézve a 20-21. század oktatását, ahol minden műveltségterület, tevékenységforma külön-külön jelenik meg az oktatási intézményekben, mégis mondhatjuk azt, hogy módszertan újat és kíváncsiságot felkeltő lehetőségeket tartogat.

Minden mostani külön alkalmazott és tanított tevékenységforma a régi hagyományokban együtt éltek, ezt az egységet próbálják a Pompás Napokkal megélni és megéltetni mind a gyermekekkel, mind a pedagógusokkal/szülőkkel egyaránt.

Kiemelt és gyakran emlegetett mondatuk, hogy „A népi kultúra egységes és egylényegű mivoltára építünk.”, a módszerhez elengedhetetlen gondolkodásmód is ebben gyökerezik, meg kell találni a közös hívópontokat az egyes területek között, hogy egy népdalt vagy tárgyalást jól hozzá lehessen kapcsolni egy népmese adott momentumához.

2.2. Pompás Napok mint módszer

A Pompás Napok valójában egy módszer, vagy valami más? Mikortól tekintenek rá úgy, mint önálló módszer?

A Pompás Napok teljes mértékben módszer. Az évek folyamán bontakozott ki, hogy az elgondolás és az elindított kapcsolati keresések egy egyedi módszertan megszületéséhez vezettek, hiszen fő célkitűzésük az, hogy komplexitásukat be tudják ültetni az óvodás és a kisiskolás gyermekek mindennapjaiba.

Ösztönből kezdődött, így egész minimális mértékben volt ez tudatos az elején. Több, mint 10 évvel ezelőtt kérték fel a Pompás Napok alapítóit egy utcanapi program megtervezésére egy óvodában, így összeállították, amit addig tudtak és jónak gondoltak, végül nagy sikere volt az eseménynek. Ezután újabb meghívásokat kaptak, mindig készítettek valamilyen témához kapcsolódó tervet, végül az évek folyamán odáig jutottak, hogy a pedagógusok elkezdtek visszakérdezni, tanácsot kérni tőlük az ötleteikkel kapcsolatban, hiszen ők is észrevették a logikai gondolatmenetet minden megvalósított tevékenységben. Ekkor tudatosult bennük, hogy ami nekik teljesen evidens és egyértelmű, az nem biztos, hogy mindenkinek az.

Egy módszertanná nőtte ki magát az ösztönös cselekvés, ezt pedig képzések sorozata követte, hogy minél több pedagógusnak tudjon segítséget nyújtani a módszertan. Képzési és akkreditációs anyagok születtek, ekkor vált igazán valóssá, hogy egy kiforrott módszertanról van szó.

A fejlődésnek itt nem volt vége, mindig egyre mélyebb rétegek nyíltak meg, de mint módszertan csak körülbelül 4-5 éve tekintenek a Pompás Napokra, előtte csak „aranyos gyermekprogram” volt. A módszertani leírások elkészítése, a pedagógus képzésre való

felkészülés során letisztulttá vált, hogy melyek azok a népi kultúrában jelenlévő alapvető elemek, amiket egységesnek szükséges tekinteni, ezután meghatározásra kerültek azok a fő pontok, amelyek összekapcsolják a népmese, népdal, népi játék, tárgyalás alapvető kapcsolódásait.

E fő négy pont (népmese, népdal, népi játék, tárgyalás) a legnagyobb része a módszertannak. Módszertani pontokat kellett meghatározni, például, hogy a népmesékben rendszeresen lakodalom a tündérmesék vége, így ezen a ponton minden lakodalomhoz kapcsolódó dolog (szokások, ismeretátadás, népdalok, népi játékok, kellékek készítése) hozzáfűzhető. Ezeknek a módszertani pontoknak az egyben látása és megfogalmazása juttatta a Pompás Napokat a módszertanok közé.

2.3. A kidolgozott módszerek és a néphagyomány összhangja

Foglalkoztatott a kérdés, a módszerek mégis hogyan kapcsolódnak össze a néphagyományokkal? Az előszavas mesélés jobb, mint az olvasás?

Túlnyomórészt a néphagyományokra épül a módszertan, a legfontosabb, hogy mennyire tiszta forrás az, amivel dolgozunk. Sok helyen eléggé elfarsultak ezek a hagyományok. Nem szándékosan, csupán eltorzultak az évek alatt a tudásanyagok.

A Pompás Napok módszertanában nagyon fontos, hogy bármit is kezdünk egy népmesével, népdallal, vagy népi játékkal, legyen tere a felkészülésnek. Fontos, hogy időt fordítsunk az adott mese szövegének tanulmányozására, van- e már benne esetleg szövegtorzulás, szövegromlás, ezért többféle meseszöveget is szükséges elolvasnunk az adott meséhez, így választhatjuk ki, melyik a legmegfelelőbb.

Újra mesélésnél is az a legfontosabb, hogy a tiszta forrásból származó elemek maradjanak meg többszöri mesélés után is. Fontos, hogy találják meg a pedagógusok/szülők minden népi játék, dal megfelelő gyűjtési forrását. Ebben nagy segítséget nyújtanak a Pompás Napok online kiadványai, illetve az online játéktár, ahol számtalan népdal és játék leírása, forrása meg van adva.

Sok esetben azonban fel kell hívni arra is a figyelmet, hogy egy népi dal könnyen átformálható a gyermekek igényeihez, hiszen, ha a dalban egy név hangzik el, azt a nevet teljes nyugalommal lehet a csoportba/osztályba járó gyermekek neveivel helyettesíteni, így is motiválva őket a közös éneklésre, játszásra.

A tárgyalás tekintetében bármi szóba jöhet, amit a pedagógus/szülő vagy a gyermekek igényeik kívánnak, azonban érdemes az öko-szemlélet felé haladni, fontosabb a mai világban is az újrahasznosítás és a legkevesebb hulladékkal járó alkotás.

Ez nem minden esetben kapcsolódik teljesen a népi tárgyaláshoz, hiszen régen nem wc-papír gurigát használtak egy-egy alkotáshoz, mégis ennél a résznél nagyobb hangsúlyt kap az otthon is fellelhető, tehát kevés anyagbefektetéssel járó tárgyalás. Természetes anyagokból is alkotnak az óvodákban, iskolákban, ha erre van lehetőség, mindkettőnek megvan az adott helye és ideje.

A pedagógusképzések során is fontosak az egyéni és a közös munkák is, hiszen a pedagógusok egymástól elszeparálva tanulják meg külön a dalokat, a mozgásfejlesztést, a gyermekirodalmakat, pedig egy népi játékon belül mind megtalálható, sőt legtöbb esetben egy mese is kapcsolható hozzájuk – ezekből építkezve szükséges az alapítónak egy jól megfogalmazott képzési anyagot létrehozni.

Az anyagok nem csupán egy tevékenység alkalmával használhatók fel, hiszen számtalan ötlet és lehetőség van bennük, így az újra felhasználást az alapítók a polgárosodó parasztság példájával emlegetik, hiszen abban az időben az emberek arra törekedtek, hogy minden fizikai és materiális anyagnak addig legyen haszna, amíg az utolsó részletekig fel lehet használni valamire. Szellemiségében ez ugyan úgy egy hagyományt hoz. Nyilván a mostani haladó kor már más, de a szellemiség ugyan az ebben az esetben.

Fontos az aktualitás, hiszen egy gyermek, vagy gyermekcsoport figyelmét nem minden esetben sikerülhet ott tartani a mesén, bármilyen esemény vagy történés félbeszakíthatja és kizökkentheti a gyermekeket, ilyenkor a mese kezd szétesni.

Az előszavas mesélés lehetővé teszi, hogy a kétségbeesés és a mese félbehagyása helyett akár belevonjuk az adott történetet a mesébe, megemlékezés szintjén, a történet szálát nem felborítva. Nem rontja a történetet, ha rövid időre kiszólunk a meséből, utalunk arra, ami történt, hiszen ezzel jobban vissza is tudjuk csalogatni a hallgatóságot a mesei térbe. Ez is nagyon erősen kapcsolható a hagyományokhoz, mert ez teljesen természetes része volt a mesemondásnak és ez napjainkban is így lehet, ezt kell a pedagógusoknak megtanulniuk, fejleszteniük, melyben segít a módszertan. A képzéseken bátorítani kell a pedagógusokat és sok beszámoló alapján kimondható, hogy bevált a módszer ezen része, hiszen a pedagógusok visszajelzéseik alapján a gyermekek sokkal könnyebben zökkentek vissza a mesébe egy váratlan történés után, ott maradnak, nem kalandoznak el, a mese fonalával haladnak.

Hagyományból merített az is, hogy szabadon ki lehet kérdezni a meséből, és a hallgatóság is bátran beleszólhat, hiszen régen is így születtek és terjedtek a mesék.

Régi időkben leggyakrabban felnőtt mesélt felnőtteknek, szórakoztatott történeteivel, a hallgatóság pedig bátran beleszólt és olykor kritizált is. Mesemondó hagyomány a felnőtt-gyermek kapcsolatban is tökéletesen működött, hiszen a gyermek sokszor kételkedik abban,

amit a felnőtt mesél, nem érti, rákérdez, ilyenkor egy intim párbeszéd alakul ki a mese közlője és hallgatója között, a kérdések válaszokat kapnak, semmi sem marad megválaszolatlanul.

A hagyományos mesélés elengedhetetlenül szükséges, viszont a módszer megteremti az előbbi mellé az embertől emberig ható szabadságot, amit egy pedagógus a gyermekekkel adott időpontban meg tud élni. Ilyen komplex módszertannal ösztönözni lehet azokat a pedagógusokat, akiket valami akadályozza a megújulásban, esetleg nem ismerik azt az újat, ami előrébb vihetné pályájukat, így inkább csak megragadnak a „minden évben ugyan azt” tematikánál. Az időszakos kiadványok is ebben nyújtanak segítséget, hiszen minden kiadványban több mese, dal, játék és több megvalósítási lehetőség/javaslat található, így az év adott időszakában is van lehetőség többféle formában foglalkozni a témával, illetve minden évben elővehetők és változtathatók az előző évi anyagok.

2.4. A módszer népszerűsítésének lehetőségei

Sok-sok évnyi kutatómunkát jelent egy adott mese alapos feldolgozása, ezekből a kiadványok megírása. A két alapító és egyre több Pompás Mesés Nagykövet abban próbál segíteni a kiadványokkal, hogy megkönnyítsék a pedagógusok munkáját, a rengeteg kutatómunkától megkíméljék őket, arra törekednek, hogy a legkönnyebben használható ötleteket és lehetőségeket megadják, hogy a módszertan használói később is felismerjék ezeket egy-egy mese szövegében.

Nehéz eljutni egy mese elolvasásától és felolvasásától az élőlávás mesélésig, hiszen először még nagyon nehéz kiszűrni, hogy mik a rögzült elemek, mi a mese fő vonala. A Pompás kiadványok ebben nyújtanak segítséget, illetve az online és személyes képzések is támogatják a pedagógusokat, hogy később önállóan is képesek legyenek egy-egy mese kapcsán megtalálni a hozzá tökéletesen illő és kapcsolódó dalokat és játékokat. A képzések több népmese feldolgozását ölelik magukba, egy képzés nem csak egy adott népmesével foglalkozik, így a képzés elvégzését követően a pedagógusok több népmeséhez tudnak módszereket, anyagokat, ezáltal már maguk is bátran nyúlnak újabb népmesékhez saját feldolgozással.

Lehetőség van intézményi képzésre, ahol az intézményben dolgozó pedagógusok vehetnek részt, saját, ismert környezetükben ismerkedhetnek meg a módszerrel.

Felnőtt mesekörökre is van lehetőség, ahol egyes meséket felnőtt szemmel szemlélve elemeznek végig együtt a résztvevők az alapítókkal és a nagykövetekkel. Ezeken az alkalmakon nagyon sok olyan részletre fény derül, amit lehet, hogy a pedagógus/szülő egyedül nem is fedezne fel, pár elolvasás után sem gondolna rá.

Egymás meghallgatása és az együtt gondolkodás, ötletelés kiváló segítséget ad a pedagógusoknak és a szülőknek, hiszen egymástól tanulni sokkal jobb és könnyebb, mint papírból.

2.5. Az óvodai tevékenységi formák és a Pompás Napok módszer

Fontos arról is beszélni, hogy az óvodai tevékenységformákba mennyire illeszthető bele ez a módszer, mennyire kapcsolódnak össze a tevékenységek a Pompás Napok módszertanával.

Az módszertan a teljes komplexitásra törekszik, arra, hogy minden mindennel kapcsolódjon. Természetesen ki lehet hegyezni egy-egy tevékenységre, így az nagyobb hangsúlyt kap, de mégis részt vesz az összes tevékenységi terület a komplex folyamatban.

2.5.1. A „Csillagszemű juhász” című mese példája

Boglárka példája a „Csillagszemű juhász” című mese volt. Néptáncpedagógusoknak tartott képzésüknél szükség volt a megírt feldolgozás átdolgozására, hiszen nagyobb hangsúlyt kellett fektetni a mozgásra. Rájöttek, hogy nem kell teljesen átírniuk, nem szükséges új dolgot odavinniük, hanem azon kell gondolkozniuk, hogy hogyan tudnak a mese elé, közbe, és utána betenni olyan elemeket, amik sokkal inkább mozgással telítettek.

Rebeka a kitalált módokat is elárulta nekem. A mozgás akkor is mozgás, ha mozog a szánk, hiszen a nyelv is egy ritmus, a ritmusokon keresztül pedig újabb kapcsolódási pontokat tudunk találni.

- A mesében a katonák el akarják vinni a juhászt, neki azonban megvan a saját ritmusa a botjával, „két lépés, egy koppanás”. Ez a ritmus akár a mesére motiváló, mesére hívó is lehet, a mese kezdete előtt ezzel a ritmussal játszhatunk, vagy mehetünk a mesehallgatás helyszínére. Így megszületett egy rávezető mozgásos tevékenység is.
- A mese közben, a lépések és a koppantás megjelenésekor is felállhatunk a gyermekekkel és eljátszhatjuk, ez nem tér el a mesétől, hiszen a juhász is ezt teszi az út során, illetve lehetséges, hogy pont eltelt már annyi idő, hogy a mese ülve hallgatása során igénylik is a gyermekek a mozgást.
- A medve szeme közé nézve a juhász eléri, hogy a medve hátráljon a mesében, ezt is játékosan lehet szemléltetni, játékot lehet belőle alakítani.

A gyermekek párosával állhatnak, egyikük a medve, másikuk a juhász, szemmel, mimikával kell elmozdítaniuk egymást, érintkezés nélkül.

- A szördisznók a furulyaszóra táncolni kezdenek a népmesében, így két lehetőség is fennáll: a gyermekek a mese közben is felállhatnak táncolni, mintha ők lennének a szördisznók, a pedagógus furulyaszóval kísérheti, vagy a mese után is megragadható az alkalom, például „Szerintetek hogyan táncoltak a szördisznók?” kérdéssel.
- A mesemondó az előszavas mesélés során teljes testével is jelen lehet, mozoghat előre, hátra, dülöngélhet, a gyermekek pedig utánzással, lemásolva a pedagógus mozgását, ők is előre-hátra fognak lépni, dülöngélni.

2.6. Népmesék kiválasztása

A népmese választás nagyon fontos, így kérdésem erre is irányult, mi alapján, hogyan választanak mesét újabb képzéseik, kiadványaik megálmodásához.

Többféle szempont is előkerül, amikor népmesét kell választani. Előre meghatározásra kerül, hogy mi a tevékenység pedagógiai célja: bátorságnövelés, önbizalom erősítés, csoport összekovácsolása, jeles nap, hagyományörzés stb. Fejlesztési céljai is lehetnek, például részképességek fejlesztésére is irányulhatnak. Fontos előre megjelölni, hogy mire fókuszál a népmese tevékenység, ezáltal le is szűkül a kör, hogy milyen népmesék állnak rendelkezésre.

Minden alkalommal több meseszöveg is elolvasásra kerül, így lehet kiválasztani azt, amelyik a leginkább megfelelő. Az előszavas mesélés miatt egy mese többszöri elmondás esetén sem lesz ugyan az, mint az előző mesélés során, hiszen kétszer ugyan úgy senki sem tudja elmesélni fejből, a mozdulatok, a mimika mindig eltérő lesz, különböző tevékenységek becsatolásával pedig még inkább megváltozik a mese elmondásának stílusa. Ezek a népmesék születésekor is így voltak, sosem mondták el a történeteket többször ugyan úgy, hiszen nem is tudták volna, szájról szájra terjedt a szöveg, változott az előadás módja. A magyar népmesekincstárunk hatalmas, így elég nehéz lenne kimeríteni azt. Más népek meséivel is foglalkozik a módszertan, de a fő fókusz a magyar népmeséken van. A kiadványok között népmese-gyűjtemények is megtalálhatók, azokban sokszor az is éppen egy szempont, hogy megmutatásra kerüljenek, más népek meséiben hogyan jelenik meg az adott téma. Az „Állatmesék” gyűjtemény éppen ilyen, kifejezetten a világ négy sarkából találhatunk meséket, tudatosan. A módszertan által létrehozott képzések, kiadványok mégis körülbelül 80-90%-a magyar népmesékre épül, ezekhez lehetséges megfelelő népdalokat és népi játékokat kapcsolni. Egy eszkimó mesénél például elég érdekes lenne, ha magyar népdal lenne hozzá kapcsolva, nem jellemző ezért, hogy más népek meséit ilyen komplex módon kidolgoznák.

2.7. A módszer használata az óvodás- és a kisiskoláskorúak esetében

A korosztályi mesefeldolgozási különbözőségekre is kíváncsi voltam, hiszen a Pompás Napok csapata óvodás és kisiskolás korosztállyal egyaránt foglalkozik.

Tapasztalataik azt mutatják, hogy ugyanazzal a népmese feldolgozási módszerrel meg tudják szólítani a legkisebbeket és egészen a 10 éves korú gyermekeket is.

Fontos azonban figyelembe venni, hogy éppen milyen korosztály az, akikhez készülnek a tevékenységi tervek, meseválasztásban, mondókák választásában törekedni kell a korosztály ismeretanyagának felhasználására. Javasolja a módszer, hogy ha teljesen új mesét szeretnénk megismertetni az adott korosztállyal, akkor minden más, a tevékenység keretébe bekerülő anyag (dal, játék, mondóka) ismert legyen a gyermekek számára, mert az lesz a mese megtartó ereje. Mesével is taníthatunk új dalokat, mondókákat, játékokat, akár új szavakat is, ilyenkor célszerű ismert mesébe szőni ezeket, mert a mese ismerete válik megtartó erővé, sokkal inkább tudnak a gyermekek az új ismeretek megszerzése mellett visszatérni a mese fonalához.

A kisebbeknél csupán az ismétlődő részek gyakorisága az, ami különbözik olykor, mert így a kisebb gyermekek időről-időre jobban tudnak kapcsolódni az egész népmese tevékenységhez. Több visszatérő elemet kapcsolhatunk bele a figyelemfelkeltés szempontjából.

A „Csillagszemű juhász” mesében például a Fickó kutya füle minden egyes alkalommal meg van vakargatva a lépcső tetején, esetleg a kiskutya megjelenítésre kerül, mint tárgyi alkotás mesemondás közben (fonalból). A kisebbeknek jó pihenési lehetőség a kutya többszöri visszatérése, megvakargatása, hiszen fellellegezhetnek a történetből pár másodpercre, majd, mivel a kutya is a történet résztvevője, vissza tudnak térni a meséhez.

A nagyobb korosztálynak nem feltétlenül szükséges mindig megemlíteni, úgymond megállni a történetben a Fickó kutya segítségével, hiszen ők már szépen tudnak haladni a mese fonalával hosszabb ideig is. Vicceket érdemes hozzacsatolni nekik, amivel még élvezhetőbbé válik számukra. Korosztályi ajánlást minden feldolgozás tartalmaz, ez a pedagógusoknak és a szülőknek is nagy segítség, hogy lássák és érzékeljék ezeket az életkori határokat, alakítsák korosztálynak megfelelőre.

2.8. A mesemondás fontossága

Tudjuk, hogy a mesék nagyon fontosak, mind a gyermekek, mind a felnőttek számára, de mégis miért? Kíváncsi voltam hogyan vélekednek erről a Pompás Napok alapítói.

A mesemondás nem feltétlenül az esti elalvásban segít, hanem inkább egy olyan belső tér jön létre ott, mesemondó és hallgató között, ahol a gyermek szabadon meg tud nyílni. Nem csupán saját gyermekkel, csoportba járó gyermekekkel alakulhat ki, hanem akár idegen gyermekekkel is, hiszen számtalanszor történik meg, hogy a mese közben vagy után a gyermekek elmondanak az életükből bizonyos történeteket, amelyeket a mese idézett fel bennük. Ez segít a gyermekeknek, hogy kiadják magukból boldogságukat, félelmeiket, szomorúságaikat stb., a mesemondó pedig biztos lehet benne, hogy a gyermekek biztonságban érzik magukat.

A klasszikusnak gondolt esti mesemondás is létezik és jó is, ahol a cél a gyermek elalvása, mégis az a legnagyobb tapasztalat, hogy ez kevésbé szokott működni, inkább ott is egyfajta bizalmi légkör alakul ki.

Érdekes és nagyszerű szakmai kérdés az, hogy a délutáni pihenőhöz miért használják az óvodákban a mesét, hiszen, ha egy élőszavas mesetevékenység van, az teljesen más helyzetet hoz magával. A felolvasott szövegnek a hangsúlyozások mellett is van egy ritmusa, míg az élő szónál sokszor lelassulunk és meg is szaladunk, így sokkal hullámzóbb az egész mesemondás. A ritmus monotonitása hozhat egy kisebb pihentető, elengedő magatartást magával, ezért is fordulhat elő, hogy a mese közepén már alvó gyermekeket láthat az óvodapedagógus.

2.9. Visszajelzések

Érdekelt, vajon milyen visszajelzéseket kapnak, mind a kiadványaikkal, mind a képzéseikkel kapcsolatban, ezeket hogyan dolgozzák fel és hasznosítják a jövőben.

Mindenféle visszajelzéssel találkoztak már. Képzéseik után ők maguk is kérnek visszajelzéseket a résztvevőktől, a nagykövetektől folyamatosan. Körülbelül az összes visszajelzés az, hogy szárnyra kapás történik a pedagógusok részéről, abban, amiben eddig gúzsba kötve érezték magukat, – számtalan oka lehet annak, hogy eddig ez miért nem történt meg – itt megerősítést és bátorítást kapnak, aztán amint elkezdik a gyermekeknél is alkalmazni, azt látják az alapítók, és azt is jelzik vissza nekik, hogy olyan gyermekek is elkezdtek a meséhez kapcsolódni, akiket eddig esetleg folyamatosan a külső körön szaladgáltak, zavarták a

mesemondást. Ez nagyon jó érzéssel tölti el azokat a pedagógusokat, akik ebben benne vannak, hiszen teljesen új dimenzióját élik meg innentől kezdve az ilyen típusú tevékenységeknek.

A szülőktől is érkezik visszajelzés, igaz kevesebb, hiszen velük nincs annyi közvetlen kontakt, de aki ellátogat a képzésekre, ugyanezeket a visszajelzéseket adja. A pedagógus szülők sokszor elmondják, hogy először otthon a saját gyermekeikkel próbálták ki a képzéseken elsajátított módszereket – főleg a pandémiás idő alatt – és fantasztikus gyermeki reakciókról és figyelemtartásról számolnak be.

A módszertan kapcsán tehát eddig csak pozitív visszajelzések érkeztek. Negatív visszajelzés a képzéseknél fordult elő vicces formában, hiszen a képzésekben vannak olyan modulanyagok, amiket a két alapítónak jóvá kell hagyni, mielőtt a résztvevő tovább haladhat, itt kaptak már olyan visszajelzést, hogy próbálják meg kicsit hamarabb jóváhagyni, mert szeretnének haladni a képzéssel (1-2 nap a jóváhagyási idő).

A gyermekek véleménye általában ott helyben, az általuk tarott tevékenységeknél kiderül, hiszen ők nem azt mondják, amit hallani szeretnének, teljesen őszintén elmondják gondolataikat, érzéseiket. A gyermekek szeretik a Pompás Napok módszert, szeretnek a mese közbe énekelni, táncolni, játszani. Szeretik, hogy nem rájuk szólnak, hanem játékosan térítik vissza a figyelmüket.

2.10. Kiadványok egyedisége

A többi módszertani kiadványhoz képest miben lehetnek mások a Pompás napok kiadványok? Mi teszi egyedivé?

Komplexitásában biztosan más, abból kifolyólag, hogy a módszertan, amit a gyakorlatban is alkalmaznak és tanítanak komplex, ezért a kiadványok is ezt igyekeznek hangsúlyozni. A mesegyűjtemény is abban más, mint a többi, hogy 'más szemüvegen keresztül', más gondolkodásmóddal kezdték el ezeket a meséket összegyűjteni, nem mindenáron a jól megszokott és ismert meséket választották az adott témakörhöz vagy ünnephez, jeles naphoz. Mindig próbálnak a látott igényekre reagálni, egyes területekhez a hiányzó ötletekkel segítséget nyújtani.

Fontos, hogy ne a gondolkodásunk alapján talált első egyezést illesszük össze, hiszen legtöbbször csak a szavak szintjén van egyezés, pedig érdemes a dalok, mondókák igazi értelmét, játékát, dominanciáját megnézni.

Ebben lehetnek mások a Pompás Napok kiadványok, minden kapcsolódási pont mögött nagyon komoly átgondolás van. Mivel a legtöbb pedagógusnak erre nincs sok ideje, főleg nem napi és heti szinten, hogy ilyen mélységekbe bocsátkozzanak, hiszen ezer más dolgot is van

mellette, ezért készültek el a Pompás Napok módszer kiadványai, hogy ha ezeket előveszik az intézményi tevékenységek előtt, akkor már nem kell szoros kapcsolódási pontokkal rendelkező dalokat, mondókákat, játékokat keresniük, nem kell sokat gondolkodniuk ezeken. A kiadványok már nyújtják ezen gondolkodás és kutakodás eredményeit a pedagógusok helyett, és abban a témában szereplő ötletek teljesen jól helyt állnak.

A komplexitás a képzésekben is benne van, hiszen olyan sokrétűen van összeállítva az online anyag. A cél, hogy a résztvevő ne unja a képzést, a lehető legtöbb területet megmozgassa. Van benne dal, videóanyag, szöveg, humor, képi anyag, tehát sok terület megjelenik és alkalmazásra kerül.

Ez a komplexitás, ami megjelenik egy fókusztema körül, pont azt szolgálja, hogy ahhoz, hogy az ember jól tudja megvalósítani az elképzeléseit, ahhoz ezeken a területeken, amikre a népmese tevékenység/foglalkozás épül, rendelkezzen már némi munícióval. Szükség van egyféle darabszámbeli rálátásra is, pont a fentebb leírt példák megelőzése érdekében.

2.10.1. „Nemcsak a szavak szintjén” – példák az egyezésekre

Madarak és fák napja:

Nem arra törekednek, hogy bármi jó, amiben fa vagy madár van, nem csak a szavak szintjén törekednek az egyezésre, hanem mindennek mélyebben utána néznek, kapcsolódási pontokat keresnek az egyes területi lehetőségek között. Környezeti kapcsolódási pontjai vannak ennek a jeles napnak, így alaposabban mögé kell nézni a daloknak, játékoknak.

Húsvét:

Sokan használják húsvéti készülődésnél a „Kinn a bárány, benn a farkas” kezdetű játékos gyermekdal. Hiába szerepel benne a bárány, a dalnak semmilyen kapcsolódási pontja nincs a húsvétal, teljesen más a dinamikája. A szöveg és a hozzá kapcsolódó játék előhozza, ami valójában van benne: egy egyfajta menekülést, félelmet, hogy megesz a farkas, ezért menekülni kell. A gyermekek ezt az intenzitást élik meg közben, egyáltalán nem a húsvétot. Itt az elkapás, a kergetés a domináns, nem maga a bárány, mint húsvéti jelkép.

Tulipánból lett királyfi című népmese:

Sokszor előkerül a népmese kapcsán a „Bújj, bújj zöld ág” kezdetű játékos gyermekdal. Adja magát a meséből a bújócska játék, viszont ebben a dalban csak a szó szintjén van benne a „bújj”.

Valójában nem konkrét bújócska játék történik (valaki elbújik, a másik megkeresi), hanem kapu alatti átbújás jelenik meg a dalban. A mesében a királyfinak háromszor kell elbújni a királykisasszony elől úgy, hogy ne találja meg.

2.11. Kiadványokban érintett területek

Kiadványaik sokszínűek, alaposan átgondoltak és felépítettek. Sok kiadványukat már én is olvastam, mégis kíváncsi voltam, melyek azok a területek, amelyeket minden kiadványukban igyekeznek érinteni.

A mozgás, a dal, a tárgyalkotás – szinte minden kiadványban egységesen megjelennek, ezektől válik egy népmesetevékenység igazán interaktívvá.

Tapasztalataim alapján a gyermekek kedvelik azokat a mesetevékenységeket, amelyeknél nem csupán a mese után van lehetőségük énekelni, táncolni, játszani, alkotni, hanem a történet közben is megtehetik ezt.

Először még csak ösztönből, most viszont már az előző tapasztalatokra építve igyekeznek az alapítók minden meséhez találni különböző tevékenységeket, melyeket szabadon lehet a mese előtt, közben és után is végezni.

2.12. Részképességek fejlesztése

Vajon minden interaktív alkalommal és kiadványírásnál célként kezelik a részképességek fejlesztését?

A kiadványokban fontos elem az is, hogy az adott ötletek és megoldási javaslatok ne csak szórakoztatóak legyenek a gyermekek számára, hanem egyben fejlesztők is. A részképességek fejlesztése nagy feladat, hiszen ezen területek elsajátítása fontos minden ember számára, legfőképpen óvodáskorban. Az interaktív alkalmak – mind pedagógusoknak, mind gyermekeknek tarott – szintén alaposan felépített ötletsorozatból állnak. A felnőttek számára szervezett mesetevékenységek felépítésükben megegyeznek a gyermekekével, kiegészülve az esetleges magyarázati és ötletelési résszel.

A nagymozgások részképesség-fejlesztése minden kiadványban fellelhető, hiszen minden meséhez tudunk járást, futást, csúszást, mászást stb.-t kapcsolni. Kiválóan fejleszti eme részképesség-területet a meseösvény, amely során egy ösvény végig járásával, helyszínek érintésével, játékos, akár mozgásos feladatok végrehajtásával lehet végig haladni az úton és eljutni a célig, a mese végéig.

Kialakított meseösvényeket általában már a gyermekek által ismert mesékhez készítene, hiszen könnyebb úgy különféle feladatokat megoldani, ha már tisztában vagyunk az alaptörténettel, azonban új mesével is izgalmas elfoglaltság és közben fejlesztő hatással bír. A népmeséknek köszönhetően bele is szőhetünk plusz megoldandó helyzeteket.

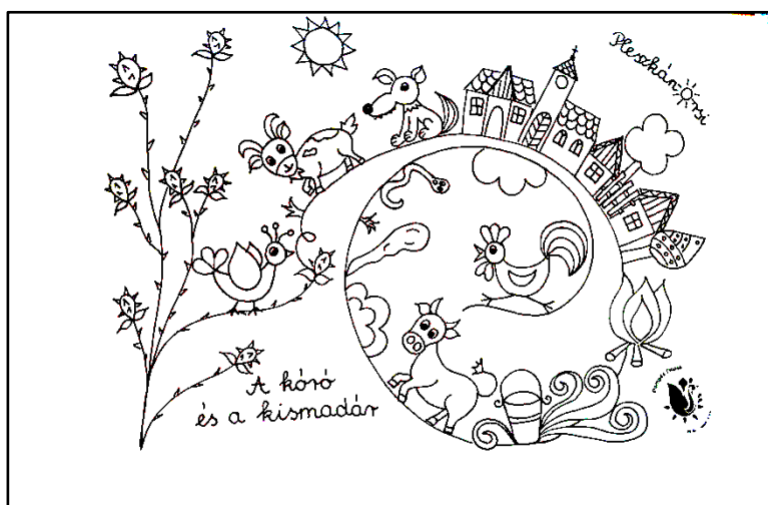
A királyfi legtöbbször gyalog az erdőben vagy egy hosszú úton igyekszik eljutni céljához, ilyen alkalmakkor a gyermekek akár ugrálva vagy egyensúlyozva is eljuthatnak oda.

A testséma, testtudat terület fejlesztése különleges módon alakulhat. Általam látott tevékenység során a fül, az orr és a száj tudatosításához segítségül hívták az ezekhez szorosan kapcsolódó érzékszervek fontos feladatát. „Milyen hangot hallhatsz, ha a királyfival az erdőben sétálnál? Milyen illatokat vagy szagokat érezhetsz? Ízeket érezhetünk, milyeneket?”

Téri tájékozódás fejlesztése során egyik legnagyobb feladat az irányok, és a jobb-bal elsajátításának segítése. A mesékbe számtalan helyen beleszőhetők az irányok gyakoroltatása. Merre indult? – Előre, jobbra, balra. Hol aludt a legény? – Fa alatt, mellett stb.

A vizuális percepció és emlékezet fejlesztésére is szolgálnak a mesetérképek és a mesekártyák. A gyermekek ezek segítségével követni tudják a mese fonalát, rögzíteni a szereplőket, helyszíneket. Később a kártyák és a térképek segítségével könnyebben fel tudják eleveníteni az egész mesét.

2.kép
Mesetérkép és mesetérkártyák

A mesekártyákkal a vizuális időrendiség nagyfokúan fejleszthető.

Nehéz mesei szereplőket és eszközöket bevinni a csoportszobába, de mindent, amit lehetséges, megpróbálnak a gyermekek elé helyezni és megmutatni.

A figyelem vizuálisan és auditívan is bevihető egy mesetevékenység keretei közé. A mesekártyákat már ismerő gyermekek körében népszerű a saját kártya készítése. Sokszor ugyan azokat az elemeket másolják át, ami az eredeti kártyán is megtalálható.

A kártyákat a pedagógus/szülő fekete-fehér, nyomtatható változatban is meg tudja vásárolni, így a gyermekek színezőként is használhatják őket.

Az auditív figyelem a hangok észlelésén keresztül valósul meg, így a mesében szereplő hangokat (állatok, erdő, tűz stb.) megmutatják a gyermekeknek, akár a mese közben is.

4.kép
Nyomtatható mesekártyák

Az emlékezet fejlesztése nem mindenképpen a mese után közvetlenül valósul meg. Egy, már megismert dal vagy mondóka felidézése mese közben máris az emlékezetet tornáztatja meg. A gyermekek a mese után (akár napokkal is) képesek lerajzolni a mese történéseit.

Általánosan kedvelt játék a „Válaszd ki, melyik volt a mesében és melyik nem.” mesekártyákkal. A kártyákból kihelyeznek párat, néhány kártyán szereplő dolog nem volt abban az adott mesében, a gyermekeknek pedig ki kell választaniuk, melyik szerepelt a mesében, melyik pedig nem.

A magatartás képessége is fejlődhet mesehallgatás, interaktív mesetevékenység közben. Legfontosabb elem, mint ahogy az egész tevékenység indítóeleme, a megfelelő motiválás. Minden gyermek máshogyan motiválható, így gondosan megtervezett motivációs lehetőségeket kell egy pedagógusnak/szülőnek kitalálni. Óvodai közegben, sok gyermek esetén ez nagyon fontos, hiszen minden gyermek más és más. Tudnia kell a velük foglalkozó egyénnek, hogyan közelítsen, hogyan fogja meg a gyermekek lelkét és elméjét.

Az egymáshoz való alkalmazkodás a magatartás szerves része, a gyermekeket ösztönözni és tanítani érdemes a közösségi életre. Mesélés közben a gyermekek megoszthatják saját, otthonról vagy más közösségekből hozott szokásaikat, szabályait, ezeket egymáshoz csiszolni nagy feladat és kihívás, a mesék segíthetnek ebben, de nagy szerepe van a pedagógusnak is. Manapság egyre több az egyedül játszó gyermek, az ő bevonásuk rendkívül fontos, megsegítést igényel a társaikhoz való közeledés.

2.13. Akkreditált módszertan

A Pompás Napok módszertana akkreditált, érdekelt, mégis mióta és hogyan jutottak el idáig?

2012 óta hozzávetőlegesen 40.000 gyermekkel volt alkalmuk programokat megvalósítani. Akkreditáció előtt megerősödött az igény, hogy a pedagógusok számára is elérhetővé váljon a módszertan. 2018 tavaszán kapták meg az Oktatási Hivatal akkreditációját, amely a kreditrendszeres oktatási folyamatok részévé tette az oktatási anyagokat. Így már biztosított, hogy 1 és 3 napos képzéseken szakmailag jól megalapozottan eljussanak egyre több pedagógushoz és gyermekekkel foglalkozó szakemberhez. 2018 óta körülbelül 3.000 fő vett részt a képzéseiken, köztük pedagógusok, különböző gyermekekkel foglalkozó szakemberek, szülők, egyetemi hallgatók.

A kialakult pandémiás helyzet miatt az online térbe kényszerültek át a képzések is. A Pompás Napok népmesemódszertannak milyen képzési lehetőségek vannak online?

A járványhelyzet következtében nem tudtak intézményekbe és különböző programokra személyes jelenléttel ellátogatni, így megszületett a <https://pompasnapok.sensei.hu> internetes felületük, melyen 100%-ban online végezhető el a képzések, otthonról és saját időbeosztás szerint. Az online képzéseikkel akár 88 kredit is megszerezhető.

2.13.1. Online tanfolyamok

A tanfolyamok bemutatása, ára, a hozzájuk kapcsolt hivatató képek és az esetleges kiegészítő lehetőségek mind megtalálhatók az internetes felületen (<https://pompasnapok.sensei.hu>).

- „Hogyan meséljek fejből és szívből?” – Bátorító online tanfolyam pedagógusoknak és szülőknek.⁷
- „Népi játékok” – Elmélet, gyakorlat, módszertan.⁸
- „Népmese-foglalkozások tervezésének módszertana a Pompás Napok szemléletével az óvodában és alsó tagozatban”⁹
- „Öltözködés és viseletek a népmesékben”¹⁰
- „Érzelmek táborvezetői képzés a Pompás Napok módszertanával”¹¹

2.14. Pompás Nagykövetek

A Pompás Napok módszertan rendelkezik Pompás Nagykövetekkel, szerettem volna megtudni, mégis mit jelent ez, mire szolgál.

A nagykövetek olyan szakemberek, elsősorban pedagógusok, legfőképpen óvodapedagógusok (de már vannak tanítók, meseterapeuták, kulturális szakemberek is), akikkel már előzetesen találkoztak az alapítók, online vagy személyes formában. Nem a pedagógusok jelentkeznek nagykövetnek, hanem *Boglárka* és *Rebeka* választja ki őket. Általában több képzésen is találkoznak az egyénnel, több kiadványt is megrendelnek, tehát látszik, hogy elköteleződnek valamilyen szinten a módszertan iránt. Személyes benyomások kialakulása után a két alapító ezeket megbeszéli, és eldöntik, hogy a személy alkalmas lenne Pompás Nagykövetnek.

Eleinte a nagykövetek feladata csak a módszer népszerűsítése, hír terjesztése lett volna, cserében ingyenes kiadványokat, szakmai támogatást kapnak, ha szükség van rá, viszont mára odáig fejlődött a nagyköveti rendszer, hogy a pedagógusok műhelymunkákat hoznak létre, illetve egyes területen kiemelkedőkkel külön is találkoznak, akár kisebb csoportokban is és együtt dolgoznak a Pompás anyagokon. Folyamatosan formálódik az, hogy melyik nagykövet melyik területen kiemelkedő.

⁷ <https://pompasnapok.sensei.hu/tanfolyam/hogyan-meseljek-fejbol-es-szivbol-batorito-online-tanfolyam-pedagogusoknak-es-szuloknek-b-2020-000139/> Utolsó letöltés: 2022. 06. 01.

⁸ <https://pompasnapok.sensei.hu/tanfolyam/nepi-jatekok-elmélet-gyakorlat-modszertan/> Utolsó letöltés: 2022. 06. 01.

⁹ https://pompasnapok.sensei.hu/tanfolyam/nepmesefoglalkozasok_tervezesenek_modszertana/ Utolsó letöltés: 2022. 06. 01.

¹⁰ <https://pompasnapok.sensei.hu/tanfolyam/tanfolyam-letrehozasa-a-sensei-ben-minta/> Utolsó letöltés: 2022. 04. 01.

¹¹ <https://pompasnapok.sensei.hu/tanfolyam/erzelmek-taborvezetoi-kepzes-a-pompas-napok-modszertanaval/> Utolsó letöltés: 2022. 04. 01.

2.15. Módszer megismerése az óvodák és a szülők számára

Az óvodák és a szülők mind azért tevékenykednek, hogy a gyermekeknek a lehető legjobb fejlődést biztosítsák. A módszertanok megismerése azonban nem könnyű, mégis hogyan tudnak megismerkedni egy új módszertannal?

A személyes ajánlás nagyon fontos, a Pompás Napok módszertanánál pedig látszik, hogy ez működik. A szülők legtöbbször az óvodapedagóguson, tanítón keresztül ismerik meg a Pompás Napokat. Az internetes platformok nagyon erősek, hirdetéseket mutat a képzésekről, a mesetár elérhetősége is sok helyen megjelenik. Termékértékesítés is elkezdődött, tehát sok helyen a termékek által is megismerkedhetnek a módszertannal. A blog, a cikkek folyamatos írása nagyon sokat segít a megismerésben.

A mesetár és a játéktár pont ebből a célból jött létre, hogy a pedagógusok és a szülők egy jól megválogatott anyagra támaszkodhassanak.

3. Pompás pedagógusok – kérdőívelemzés

3.1. A kutatás keretei

Kérdőíves kutatásom célcsoportjában azok a pedagógusok álltak, akik valamilyen formában már részt vettek Pompás Napok képzésen, így egy zárt internetes csoport tagjai lehettek, ahol további tanácskozás és kapcsolattartás valósulhat meg. A kérdőív egyaránt tartalmazott nyitott és zárt kérdéseket, illetve teljesen anonim módon történt a kitöltés, semmilyen beazonosításra alkalmas adatot nem kértem. Arra kerestem a választ, hogy a már képzést elvégzett pedagógusok mennyire látják és tapasztalják a részképességek fejlődését a Pompás Napok módszerrel. Kérdőívemet egy közösségi oldalon a Pompás Mesés Pedagógusok elnevezésű zárt csoportban osztottam meg 2021. november 4-én. A kérdőív kitöltésére 2022. január 3-ig volt lehetőség.

Az első négy kérdésem a demográfiai adatokra kérdezett rá – nem, életkor, pedagógiai pályán eltöltött évek száma, munkahely/gyakorlóhely települési elhelyezkedése.

Ezután következtek a Pompás Napok módszerhez kapcsolódó kérdéseim, mint, hogy a pedagógus mióta tagja a Pompás Napok közösségnek, azaz mikor ismerkedett meg a módszerrel, végezte el az első képzést; ezt a képzést hasznosnak találta-e; használja-e a módszerrel való mesélést; fejlesztő hatást tapasztal-e.

Következő célzott kérdésem a részképességek fejlesztésére kérdezett rá, a módszer az adott részképességet milyen szinten fejleszti.

Fontosnak tartottam azt is megkérdezni, hogy a gyermekek mennyire kedvelik ezt a fajta mesélést, hiszen értük és miattuk született meg a Pompás Napok.

A komplexitás jellemző erre a módszerre. A pedagógusok számtalan tevékenységet felhasználhatnak, belevihetnek a mesélésbe, erre irányult a 11. kérdésem.

A gyermekeknek szívesen mesélő pedagógusnak biztosan van kedvenc meséje, a Pompás Napok módszertanával mesélőknek pedig kedvenc népmeséje. Utolsó előtti kérdésemben ezekre a népmesékre kérdeztem rá.

Záró kérdésem a módszertan alapítóinak is nagy segítség lehet, hiszen a módszertanban az esetlegesen szükséges változásokra voltam kíváncsi. Szerettem volna, hogy a pedagógusok őszintén elmondják véleményüket, de megőrizve anonimitásukat.

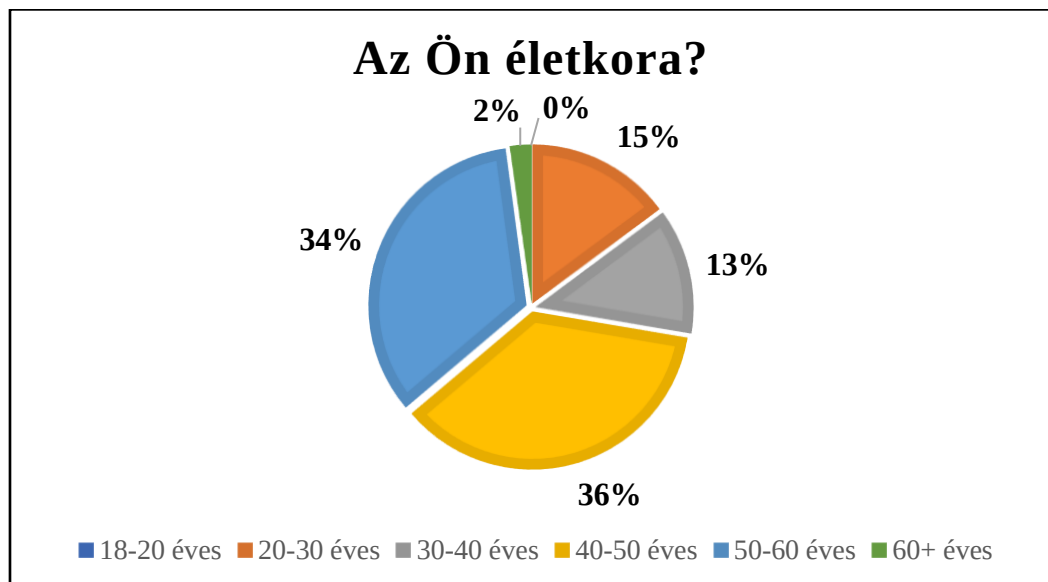
3.2. A kutatás eredményei

A kérdőívet 47, Pompás Napok képzést végzett pedagógus, illetve pedagógusjelölt töltötte ki.

1. Első demográfiai kérdésemet illetően a válaszadók 98%-a, azaz 46 fő nő, míg 2%-a, azaz 1 fő férfi.
2. Az 1. ábrán látható, hogy a válaszadó férfi 40-50 év közötti. A legfiatalabb női válaszadó 20-30 év közötti, míg a legidősebb 60 év feletti, csupán 1 fő. A legtöbb kitöltő 40-50 év közötti pedagógus, a kitöltők 36%-a.

1. ábra

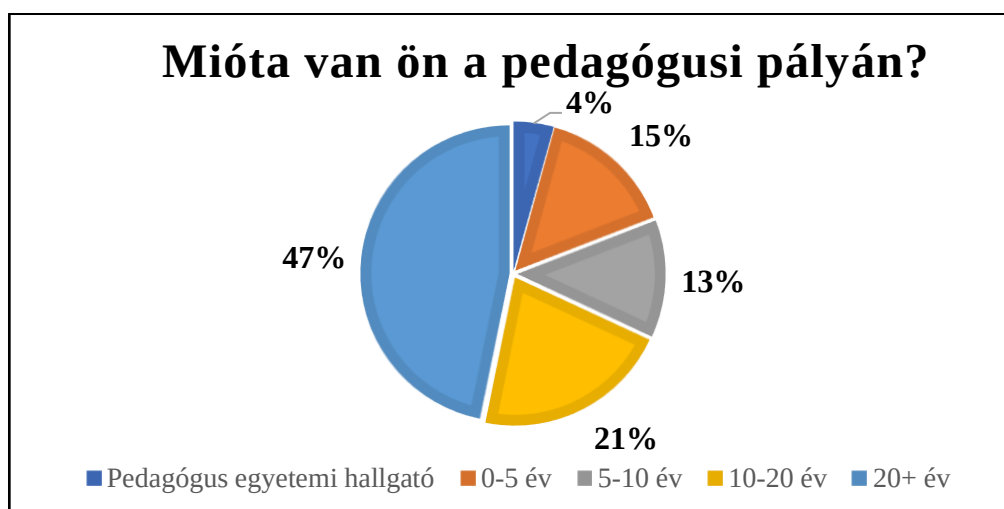
Életkor

3. A pedagógusi pályán a válaszadók 47%-a több, mint 20 éve tevékenykedik. Legnagyobb örömmre 2 fő pedagógus egyetemi hallgató is kitöltötte a kérdőívet, akiknek már volt szerencsájük megismerkedni a Pompás Napok módszertanával. 7 személy a pályája elején jár, 0-5 éve tevékenykedik pedagógusként. (2. ábra)

2.ábra

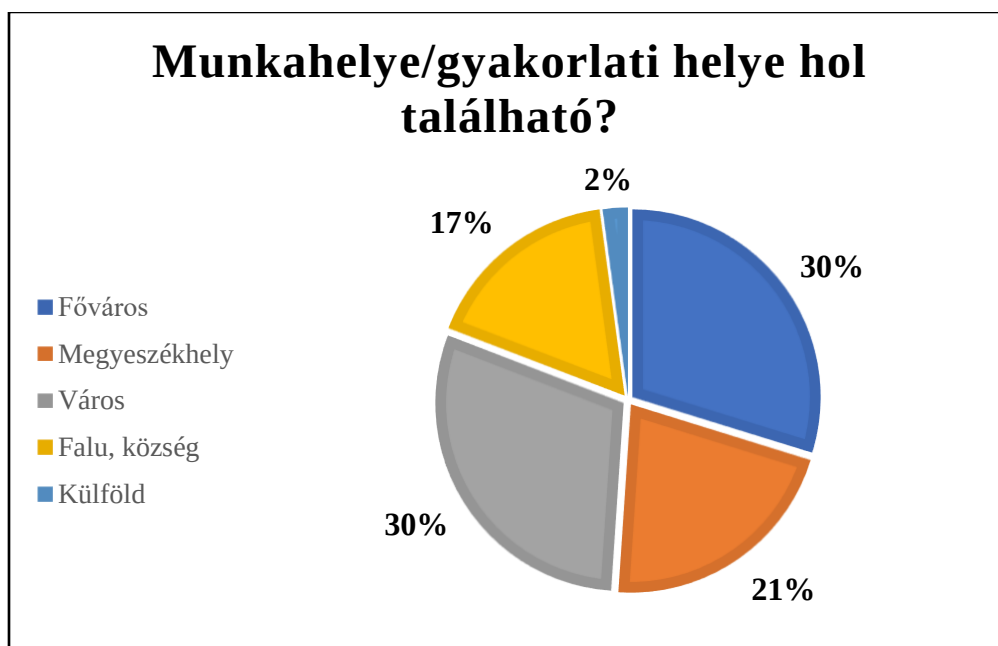
Pedagógusi pályán töltött évek

4. Utolsó demográfiai kérdésemnél beigazolódott, hogy az ország elég nagy részét bejárta már a módszertan. 14 fő fővárosi lakos és 14 fő városi lakos szánt időt a kutatásomra, de minden megadott opció érkezett válasz. Külföldi kitöltés is érkezett, így elmondható, hogy a külföldön dolgozó magyar pedagógusoknak is lehetőségük van megismerni a Pompás Napok módszertanát. (3. ábra)

3.ábra

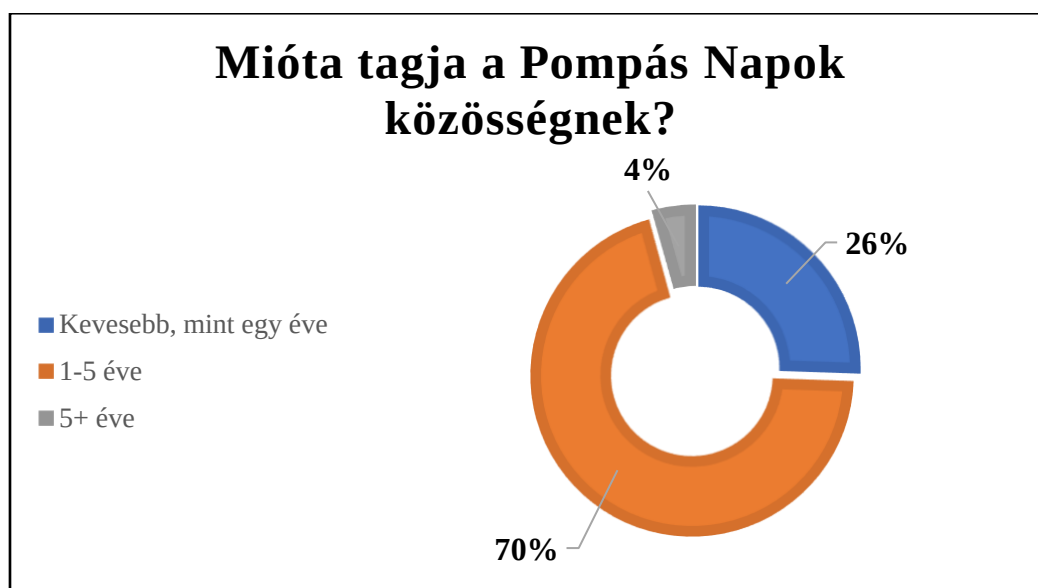
Településfajta

5. A Pompás Napok 2018 óta elérhető, mint akkreditált képzés, de természetesen előtte is szoros kapcsolatban és együttműködésben álltak az alapítók a gyermekekkel foglalkozó pedagógusokkal.

A válaszok 70%-a bizonyítja, hogy az akkreditáció hatalmas előrelépés volt, mind a módszertan, mind a pedagógusok számára, hiszen ennek köszönhetően több helyen és platformon találkozhattak a tanfolyamokkal, programokkal. 47-ből 33-an 1-5 év közötti időre teszik a Pompás közösségi létüket, amely véleményem szerint szorosan összekapcsolható az akkreditációval. 2 fő már több, mint öt éve tagja a közösségnek, ők nagy valószínűséggel az akkreditáció felé vezető úton is az alapítókkal együttműködve tevékenykedtek. 12 fő kevesebb, mint egy éve ismeri ezt a módszertant, ami köthető lehet a vírushelyzet okozta online térbe szoruláshoz. (4. ábra)

4.ábra
Tagsági évek

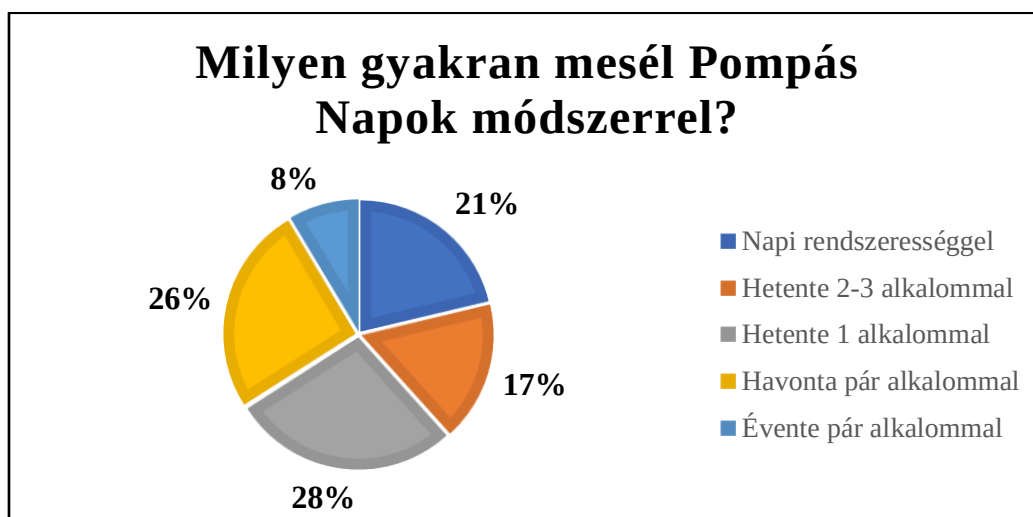

6. A képzések hasznosságát tekintve olyan eredmény született, amire számítottam. 46 válaszadó a megadott 5 szintes skálán, az 5-ös, tehát a legmagasabb értéket jelölte be, míg 1 fő a 4-es szintet.

7. A módszertannal történő mesélési gyakoriság megosztónak mutatkozik a 47 válasz alapján. A legtöbb válaszadó hetente egy alkalommal Pompásan mesél, óvodai mesetevékenység vagy iskolai mesélése során. 10 fő, azaz 21% napi rendszerességgel alkalmazza a módszert, Pompás Nagykövek kitöltését sejtem ezekben a válaszokban. (5. ábra)

5.ábra

Pompás mesélési gyakoriság

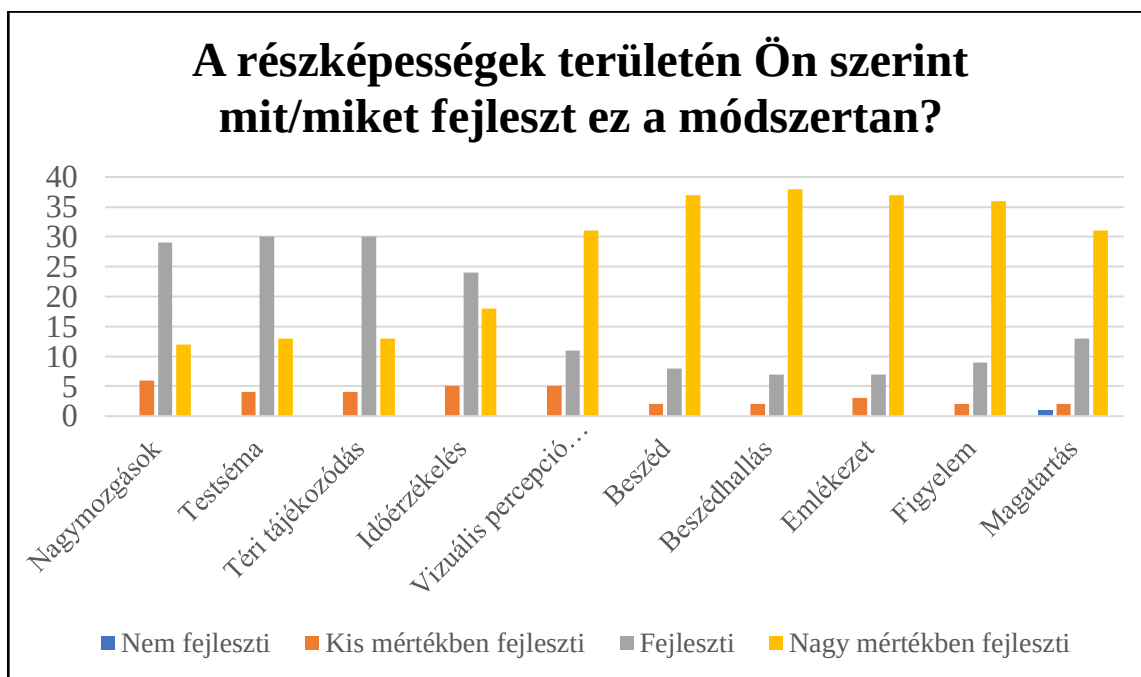

8. Újabb 5 beosztású skálarendszert alkalmaztam a módszer fejlesztő hatásának vizsgálatára. 40 kitöltő a legmagasabb 5-ös szinten értékelte a módszerben rejlő fejlesztési lehetőségeket, 5 fő a 4-es, 2 fő pedig a 3-as szinten jelölte meg. Elmondható tehát, hogy a kitöltők döntő többsége teljes mértékben látja a módszer gyermekekre gyakorolt hatását.

9. A részképességek tekintetében a kitöltők minden részképességi ágra külön opciót jelölhettek meg, így teljesebb képet kaphattam, hogy melyek azok a képességek, amelyeket legfőképpen fejleszti a Pompás Napok módszerrel történő mesélés.

6.ábra

Részképességek fejlesztése

A pedagógusok döntő többsége a beszéd, a beszédhallás és az emlékezet részképességek fejlesztő hatását érzik leginkább a módszer következtében.

Csupán egy fő gondolja és tapasztalja úgy, hogy a magatartás nem fejleszthető a Pompás Napokkal, ami teljesen releváns lehet, hiszen mindenhol, minden gyermek más, mások a bevezethető technikák és módszerek. (6. ábra)

10. Újabb 5-ös skálázási módszerrel szerettem volna kideríteni, hogy a gyermekek mennyire kedvelik a pedagógusuk által használt mesés módszert. Az 1-es fokozat jelölte a „Nem kedvelik” opciót, az 5-ös fokozat pedig a „Nagyon kedvelik” opciót. 87% szerint a gyermekek a legmagasabb szinten, tehát nagyon kedvelik a Pompás meséléseket. A két legkisebb fokozatnak megadott opcióra nem érkezett válasz, így megállapítható, hogy a 47 kitöltő közelében tartózkodó és Pompás mesélést átélő gyermekek kedvelik ezt a fajta mesélési módszert. (7. ábra)

7. ábra

Gyermekek módszerkedvelése

11. A különböző tevékenységek összekapcsolása a módszertannal kérdésennél hat választási lehetőséget jelöltem meg a pedagógusok számára és egy „egyéb”, szabadon kitölthető opciót. Ebben a kérdésben természetesen több válasz is megjelölhető volt. (8. ábra)

A hat lehetőség (rajzolás, festés, mintázás, kézimunka (tárgyalkotás); ének, zene, énekes játék, gyermektánc; mozgás; külső világ tevékeny megismerése (matematikai vagy környezeti tartalommal); munka jellegű tevékenység; a tevékenységekben megvalósuló tanulás) közül az „Ének, zene, énekes játék, gyermektánc” a leggyakrabban összekapcsolt tevékenység a népmese módszerrel.

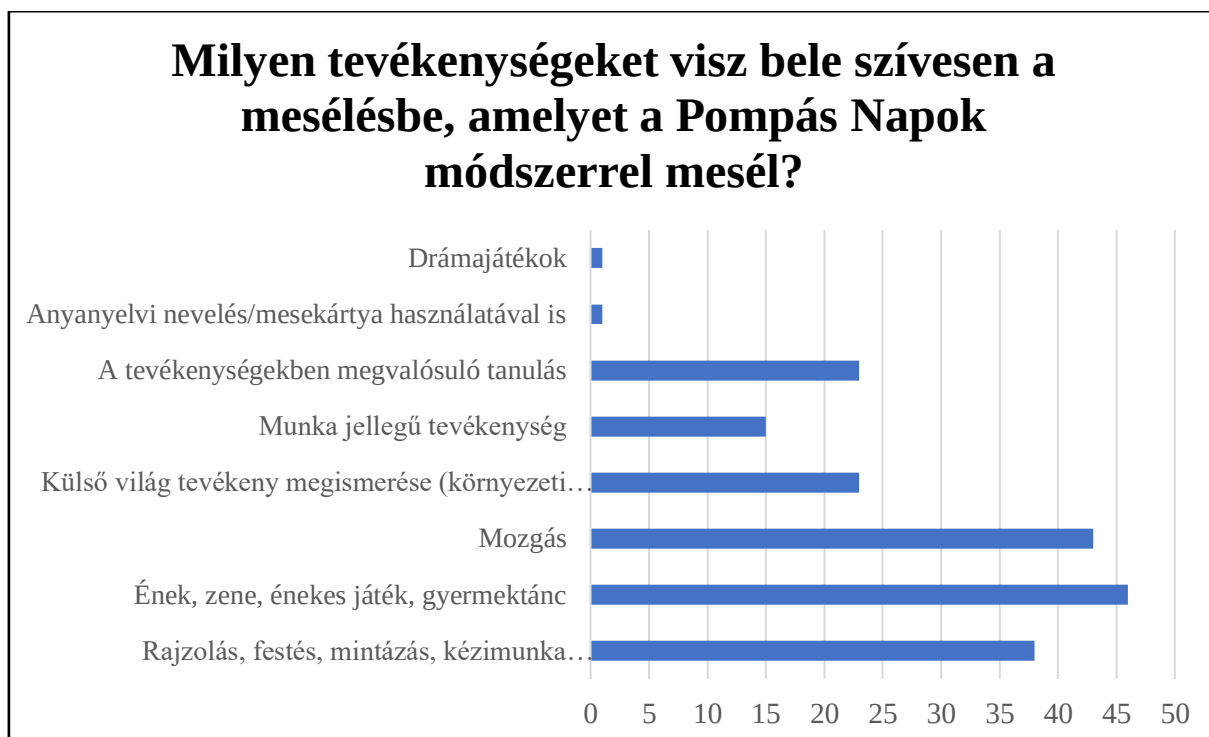
A mozgás a következő ilyen tevékenység, amely gyakran megjelenik a Pompás mesélés közben. Két, számomra is egyértelmű, mégis a kérdőívből kifelejtett opció érkezett válasznak.

Az „Anyanyelvi nevelés, mesekártya használatával is” és a „Drámajátékok” válaszok érkeztek még, amik teljesen relevánsak, csupán az én egyértelműnek tekintésem miatt maradt ki a kérdőívből.

Sokan, 38-an a „Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka (tárgyalkotás)” lehetőséget is választották, a gyermekek kedvelik is a különböző vizuális tevékenységeket, így nagyon jól lehet kapcsolni egy mese feldolgozásához, vagy éppen a mese megtartó erejéhez.

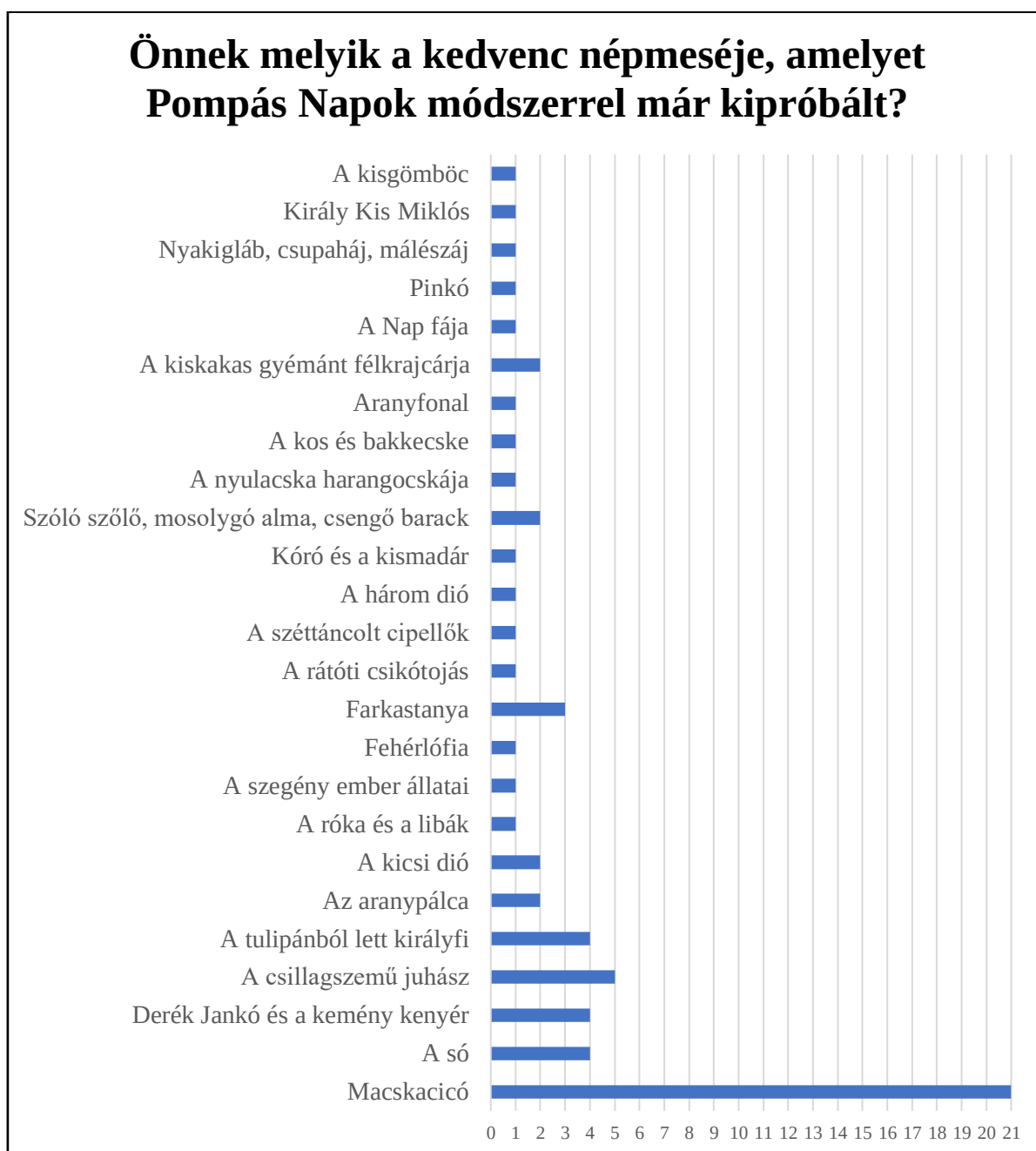
8.ábra

Tevékenységek mesélés közben

12. Utolsó előtti kérdésem a kérdőív kitöltőinek kedvenc népmeséjére vonatkozott, ahol nagyon sok, összesen 25 mese érkezett válasznak. Volt olyan kitöltő, aki több népmesét is megjelölt a nyitott kérdésben. A legtöbbet említett mese, pontosan 21-szer, a „Macskacicó” című mese volt, amit nekem is volt szerencsém látni Pompás Napok módszerrel mesélve.

A 9. ábrán is látható, hogy „A csillagszemű juhász” mese is ismertebb a Pompás kiadványoknak köszönhetően a népmesei körben, így a második legtöbb említést érte el. Nagyon sokszínű a Pompás Pedagógusok kedvenc népmesei skálája, jó látni, hogy a 47 kitöltő sem ragad le egy mesénél, hanem változatosságot igyekeznek belecsempészni a tevékenységekbe, sokszor ismeretlen mese saját feldolgozási lehetőségeit veszik számba a módszertan segítségével. A leggyakrabban említett népmesék mindegyike megtalálható valamelyik Pompás Napok kiadványban, képzéseken is gyakran előfordulnak.

13. Záró kérdésem a kitöltők teljes anonimitás lehetőségével élve a Pompás Napok képzést végzett pedagógusok véleményét célozta meg. Módszertani esetleges változtatások érdekeltek, van-e valami ebben a módszerben, amit a pedagógusok szükségesnek tartának megváltoztatni.

A válaszok egyértelműek voltak: nem, nem szükséges változtatás.

Állandó fejlődéssel jellemezték a Pompás Napokat, így, ha változások is következnek be az alapítók részéről, a kitöltők akkor is biztosan benne, hogy kerek egész marad a módszertan.

A gyermekekhez való, saját nyelven történő szólás, a komplexitás, a mesélő személyiségének szabad bevonása, a figyelem remek megtartásának eredményei, a népi kultúra csodás megélése a módszer segítségével – pozitív visszajelzések a módszerrel kapcsolatban.

Pontos forrásmegjelölésekre érkeztek kérések, a mondókák, a dalok fellelhetőségének feltüntetésére.

Sikerült a Pompás Napok képzést elvégzett és a módszert alkalmazó pedagógusok egy részétől átfogó véleményt kapnom az egész módszertan fejlesztő hatásairól a részképességek tükrében.¹²

¹² Minden információt továbbítottam a Pompás Napok alapítóinak, Dr. Deák-Zsótér Boglárkának és Kormos Rebekának, hogy továbbra is együtt tudjanak fejlődni és haladni a Pompás Pedagógusaikkal.

4. A Pompás és a hagyományos mesélés – tevékenységek összehasonlítása

Volt szerencsém egy óvodában kétféle mesetevékenységet megfigyelni – egy Pompás Napok módszerrel, és egy hagyományos módszerrel történő mesélést. Céлом az volt, hogy komoly különbségeket találjak a két mesélési módszer között és bemutassam a Pompás mesélés fejlesztő hatásait.

Mesének a „Macskacica” című népmesét választottuk a két segítő pedagógussal. A mese a tündérmesék kategóriába tartozik, ismétlődő esemény és csodás átváltozás jellemzi. Mindkét gyermekcsoport számára már ismert volt a mese, így egy ismétlő mesetevékenység valósult meg, viszont egyik csoportban sem volt még komplex Pompás Napok módszerrel ez a mese.

Egy általam készített összehasonlító szempontsort felhasználva vizsgáltam a két népmesetevékenységet.

	Szempontok	Hagyományos mesélés	Pompás mesélés
1.	Érdeklődéskeltés lehetőségei, helyzete, időpontja, kezdeményezés módszerei és eszközei, tárgyi szemléltetés	A pedagógus egy macskababot helyezett a szőnyegre a délelőtti folyamán, szabadjáték közben. A papírból készült virágcsokrot és a kendőt a háta mögé rejtette.	A pedagógus a délelőtti folyamán egy nagy kosárral a kezében a szőnyegre ült és egy dalt kezdett el énekelni és ismételt többször: <i>„Ha én cica volnék, Száz egeret fognék. De én cica nem vagyok, Egeret sem foghatok.”</i>
2.	Foglalkozás felépítése (tevékenységek csatolása - interaktivitás)	A gyermekek bábbal való szőnyegre csábítása után a pedagógus a kezében lévő állatról kérdezte a gyermekeket. Miután megállapították közösen, hogy az egy macska, elkezdődött a mese. A gyermekek körben ültek a szőnyegen és hallgatták a mesét. A pedagógus a	A pedagógus a szőnyegen énekelve odavonzotta magához a gyermekeket. A kosarában a mese eljátszásához szükséges kellékek voltak: koronák, macskafülek, kalárisok, virágok és madzag, kendők, aranypálca. A gyermekek a csoportszoba rendbetétele után a szőnyegre gyűltek, kényelmesen elhelyezkedtek. A pedagógus

		macska mesében való megjelenésekor elővette háta mögül az állatot és mintha az mondaná a Macskacicó sorait, eljátszotta a gyermekeknek. A virágsokrot és a kendőt a mese adott részeinél elővette háta mögül, ezekkel is szemléltetve a mese történéseit. A mese meghallgatása után a gyermekek a pedagógus ötletére közösen elkezdtek beszélgetni, mire van szükség egy lakodalomba. Szólánc jellegű játék alakult, hiszen a gyermekeknek az előttük sorra kerülő gyermekek szavait is meg kellett ismételni. A játék után a gyermekek elmehettek szabad játékkal játszani, de az asztalra készített lapokra le is rajzolhatták, hogy ők milyennek képzeltek el a Macskacicót, a királyfit, a palotát, a virágsokrot, a kendőt stb. A gyermekeknek lehetőségük volt rajzolni	elismételte még 2x a dalt, a gyermekek pedig énekelték vele. <u>„A pincétől a padlásig színarany palotában, színarany trónteremben ültek.”</u> – ezután a pedagógus a „Cifra palota...” kezdetű dalt elénekelte. Ezután a három királyfi és a király megnevezésénél kiválasztott négy fiúgyermeket és a hozzá kapcsolódó kellékeket átadta. (A mese további szereplőinek megjelenésekor ugyanígy történt). A legények útra eresztéséhez a király egy aranypálcával mutatta az utat. A pedagógus segítségével a királynak választott fiú meglengette a pálcát és három különböző irányba mutatott – bíróság, grófság, kerekerdőn túl. A bíró leány és a gróf leány kiválasztása. A legkisebb királyfi útját követve a pedagógus egy mondókát kezdett el mondani és sétálni, menetelni kezdtek közösen: <i>„Egy, kettő, három, négy, Te kis legény hová mész? Nem megyek én messzire,</i>
--	--	---	--

		saját elképzeléseik alapján, de színezőt is kérhettek, csupán színekkel kifejezve fantáziájukat, esetleg ki is egészíthették különböző rajzokkal, szereplőkkel.	<i>Csak a világ végére!”</i> A szereplők szövegeit a gyermekek mellé ülve, guggolva mondta el a pedagógus, szemléltetve, hogy az adott szereplő mondata. A Macskacícó szerepének kiosztása. (Sok gyermek esetén a többi gyermek lehet a sok kiscica, akik segítenek a Macskacícónak a királyfi alvása közben a kért csokrot, kendőt elkészíteni.) A királyfi lepihenésekor az „Egyél libám, egyél már...” kezdetű dal dallamára a pedagógus énekelni kezdett: <i>„Aludj Édes, aludj már; nézd a Napot lement már. Éjjél tájban, nyolc órára esti harangszóra bimm-bamm-bamm.”</i> Eközben a kiscicákat behívja a Macskacícóhoz és a királyfihoz, segítsenek csokorszedést, kendőszövést imitálni. (A csokornak való virágokat a gyermekek közösen kötötték össze madzaggal.) Mind a három erdei látogatásnál elhangzik a dal. A harmadik elalvásnál a Macskacícó lányt átöltöztetjük
--	--	--	--

			királykisasszonnyá (macskafül helyett korona, kaláris kerül rá). A királyfi és a királykisasszony palotába indulásakor a pedagógus újabb mondókával és tapssal hívta menetelésre a gyermekeket: <i>„Réce-ruca, vadliba, Jöjjenek a lagziba! Kést kanalat hozzanak, Nehogy éhen haljanak. Ha jönnek lesznek, Ha hoznak, esznek.”</i> A mese vége a lakodalom. Itt a gyermekek a pedagógussal körbe rendeződtek és a <i>„Házasodik a tücsök...”</i> kezdetű dalra táncoltak. A tánc jól sikerült, a gyermekek először körbe, majd párosával, végül páran egyedül táncoltak. A pedagógus magnón külön zenét kapcsolt nekik és akinek kedve volt még tovább táncolni, az bátran megtehetette. <u><i>„Itt a mese vége, eredjete ki a rétre s ott vigadozzatok”</i></u> – a mese záró mondata, a mesének és a táncnak a végét jelezte, ezután a gyermekek gyümölcsöt ettek és készülődtek az udvarra.
3.	Beszédtechnikai feladatok megoldása	A pedagógus tisztán és érthetően, artikuláltan	A pedagógus tisztán és érthetően, artikuláltan mesélt, a

		mesélt, a hangok hosszúságát és rövidségét érzékeltette.	hangok hosszúságát és rövidségét érzékeltette.
4.	Nonverbális eszközök alkalmazása (testtartás, mozdulatok, gesztus, mimika)	A pedagógus arcimimikájával érzékeltette a mesében fellelhető örömet, bánatot, meglepettséget stb. Szomorúan nézett, mosolygott, meglepődésénél szemöldökét felhúzta.	A pedagógus teljes testével érzékeltette a mesében fellelhető érzéseket, a királyfi bánatánál a fejét fogta, szemét törölgette, meglepettségénél kezeit a magasba emelte, hatalmas mosoly ült az arcára. A gyermekek utánzással lekövezték ezeket és ők is mozdulatokkal mutatták az érzéseket.
5.	Pedagógus és a gyermekek kapcsolata	A gyermekek figyelemmel hallgatták pedagógusukat, az óvónő pedig figyelt a gyermekek reakcióira, arcimimikájukra.	A gyermekek felszabadultan utánozták az érzéseket, saját maguk találtak ki újabb mozdulatokat a történet előrehaladtával, közben pedig figyelmesen hallgatták a pedagógusuk mesélését. Az óvónő szabadon engedte a gyermekeknek, hogy ők maguk alakítsák az éppen elhangzott eseményeket.
6.	Gyermekek érdeklődése, motiváltsága, hangulata	Érdeklődve figyelték a mesélő pedagógust, nevettek és mosolyogtak, ha a mesében is ez történt.	A gyermekek közösen vettek részt egy mese eljátszásában, így az érdeklődésük végig kifogástalan volt. Hangulatukat ténylegesen a mese történései alakították, de alapvetően élvezettel figyeltek.
7.	Mozgás hangsúlyossága	A gyermekek a szőnyegen ülve hallgatták végig a	A gyermekek az egész mese alatt mozogtak. Minden szereplőnek

		mesét.	volt lehetősége mozogni, majd közösen meneteltek a mese végén a palota felé, aztán közösen táncoltak a lakodalomba.
8.	Néphagyomány megjelenítése a tevékenységbe	Lakodalmi szokások, kellékek.	Lakodalmi szokások, táncok tanulása.
9.	Gyermekek bevonódása, dramatizáltság (belépnek-e valamilyen szerepbe – ének, tánc vagy szereplő)	A gyermekek semmilyen szerepbe se léptek be.	A gyermekek énekeltek, táncoltak, szereplői voltak a mesének.
10.	Gyermekek reakcióinak kezelése, megnyilvánulásainak kezelése, gyermekek meghallgatása (mese közben, végén)	A pedagógus a mese közben figyelmesen szemlélte a gyermekeket, a mese végén elmondhatták érzéseiket és véleményüket.	A pedagógus a mese közben közelebbről és kifejezőbben látta a gyermekek érzéseit, gondolataikat pedig kimondták az adott történet közben.
11.	Szókincsfejlesztés, mondataalkotás, mondatszövés	A játékban rengeteg szó hangzott el, a legegyszerűbb háztartási eszközöktől egészen az „öltöny, bál ruha, nyakkendő, kopogós cipő stb.” szavakig. A mese után a gyermekek mondatokat fogalmaztak meg a mesével kapcsolatban.	A gyermekek új szavakat a mesébe illesztett mondókák és dalok segítségével tanulhattak. A mese után a gyermekek mondatokat fogalmaztak meg a mesével kapcsolatban.
12.	Gyermekek	„Nagyon jó kis mesénk	„Itt a mese vége, eredjete ki a

	visszavezetése a játékba	<i>volt, most pedig mehetünk játszani, aki szeretne a velem is jöhet a rajzasztalhoz játszani, rajzolni”</i>	<i>rétre s ott vigadozzatok!” „Ha kezét mosunk és megesszük a gyümölcsöt, akkor mehetünk ki az udvarra tovább játszani, akár táncolni.”</i>
13.	Mese ismétlésének esetleges módja	A gyermekek kérésére a mese másnap, következő napokban is elhangozhat újból.	A gyermekek kérésére a mese másnap, következő napokban is elhangozhat újból.
14.	Részképességek fejlesztése – nagyobb hangsúly	A tevékenység közben a figyelem (mesére való odafigyelés), mese után az emlékezet, a beszéd részképességek fejlődhetnek. Finommotorikájuk rajzolás, színezés közben fejlődhetett.	A tevékenység közben sokkal több részképességi terület kapott teret a fejlődésre. Nagymozgások – Járások, finommotorika fejlesztése a virágok összekötésével, kalárisok nyakba csatolásával, kendők felvételével. Vizuális percepció és emlékezet – Egymás kiegészítőikben való látása, mese saját eljátszása. Beszéd, beszédhallás – Mese közben és után szabadon mondhatták el érzéseiket. Keresztcsatornák – Egyszerre látták, hallották és esetlegesen tapinthaták a szereplőket, eszközöket. Figyelem – Mesemondóra és egymásra (szereplőkre) figyelés. Emlékezet – Háromszori erdőbéli visszatérésnél a gyermekek már tudták és

			mondták mi történik majd újra. Magatartás – Szerepbe helyezkedtek a gyermekek, így nem kalandoztak el, nem csintalankodtak, szerepükre koncentráltak.
--	--	--	---

Összességében úgy gondolom, hogy a saját megfigyeléseim alapján is eljutottam arra a megállapításra, hogy a Pompás Napok módszerrel történő mesélés több részképességet mozgat meg és fejleszt egy mesetevékenység közben, mint a hagyományos mesélés.

Mindkét mesélési módszernek megvan a saját maga helye és ideje. Vannak alkalmak és helyzetek, amikor sokkal célszerűbb és nyugtatóbb a hagyományos mesélés, hiszen a gyermekek lehetnek egy-egy nap sokkal fáradtabbak és ingerlékenyebbek, ezeken a napokon sokkal pihentetőbb és kivitelezhetőbb egy hagyományos mesehallgatás. A Pompás Napok módszertanával történő mesélés viszont jobban segít a gyermekeknek a koncentrálásban, hiszen több szálra is figyelnek egyszerre, közben pedig önmagukat is adhatják a mese közben is akár. Fantáziájuk a mese közben is felszínre juthat, nem kell a mese végéig várakoztatniuk gondolataikat, érzéseiket. Sokkal több elem bevonása történik, így az eszközök és a mozdulatok, járások, táncok segítségével jobban fejlődnek egyszerre akár több területen is.

5. A kutatási kérdések megválaszolása

Dolgozatomban és kutatásomban 3, véleményem szerint a témában elengedhetetlen kérdésre kerestem a választ.

Első kérdésem a Pompás Napok alapítóihoz szólt, hiszen a néphagyományok megtartása és tovább örökítése a módszertan elsődleges pontja. Elengedhetetlen elemei a népmesetevékenységnek a néphagyományok.

Minden kiadvány és képzés arra törekszik, hogy minden meséhez legalább egy, de lehetőség szerint több néphagyományt is kapcsoljanak. Nem csupán a hagyomány megemlézése, hanem azok tovább örökítése a cél.

Minden óvoda és kisiskola gyermek fogékony a tanulásra és a megismerésre, ezért nagyon fontos ebben az életkorban elkezdni a néphagyományok szeretetére nevelést, hiszen a néphagyományaink kötnek minket az emberiségünk múltjához, alakították a jelenünket és kihatással lehetnek a jövőnkre.

Második kérdésemben szerettem volna megtudni, hogy a Pompás Napok miben más a többi, eddig ismert módszertannál, mennyiben különbözik a hagyományos meséléstől.

Kérdéseimre elsősorban az alapítókkal végzett interjú adott választ, elméleti síkon pedig a két meseelemzéshez és összehasonlításhoz összeállított szempontsor.

A Pompás pedagógusoknak készített kérdőív segítséget nyújtott abban, hogy valójában mennyire fejleszti a részképességeket a módszer, ezáltal ténylegesen miben különbözik a hagyományos meséléstől. A kérdőívet kitöltő pedagógusok igazolják, hogy a Pompás Napok módszertannal történő mesélés során a részképesség-területek fejlődnek, nagy mértékben a beszéd, a beszédhallás, az emlékezet és a figyelem. Számottevően tartják fejlesztőnek a módszert a vizuális percepció és emlékezet, illetve a magatartás terén is. A magatartás részképesség fejlesztésére egy kitöltő adott „Nem fejleszti” választ, a többi pedagógus szerint valamilyen szinten a magatartás is fejleszthető a módszertannal.

Minden részképesség-területre összességében valamelyik „fejlesztő” választ adták, így egyértelműen kimondható, hogy a módszertan alkalmas a részképességek fejlesztésére.

A módszertan nagyon komplex, több tevékenységi területet magába foglal, sokszor az összes tevékenység megjelenik egy-egy mese bemutatásakor. A módszertan amellett, hogy nagy gondot fordít a népmesék, népdalok, népi játékok megismertetésére, a népi kultúra hagyományaira helyezi a legnagyobb hangsúlyt. A képzési anyagok összeállítása mind ezen a

síkon halad, számtalan ötlettel és jó gyakorlattal segítik a pedagógusok, szülők, gyermekekkel foglalkozó szakemberek munkáját.

Záró kérdésem, talán a legfontosabb kérdés volt, ugyanis az elmélet és a gyakorlat gyakran eltér, így szerettem volna választ kapni arra, hogy valójában, a gyakorlatban miben tér el a Pompás Napok módszertanával való mesélés a hagyományos meséléstől.

Mindenképpen, amit először érzékelttem a mesetevékenységek megfigyelésénél, az az, hogy a részképességek területén sokkal több gyermeket mozgat meg a Pompás Napok komplex módszertana.

Egy hagyományos mesélés pihentetőbb, míg egy Pompás mesélés fárasztóbb, de több részképességet fejleszt. A módszertan egybe próbálja olvasztani a különböző tevékenységi területeket a mesélés során, ez a gyakorlatban észrevétlenül meg tud valósulni, gyakran utólag jön rá a külső szemlélő, hogy mennyi minden történt, pedig mesélésnek indult.

A hagyományos meséléstől való különbözősége leginkább abban ismerhető fel, hogy a mesetevékenységek során a gyermekek sokkal többet mozognak, énekelnek, mondókáznak, gyakran feladatokat is oldanak meg, közben pedig nem veszítik el a mese fonalát, tudnak a mesével együtt haladni.

A kutatásom során minden kérdésemre választ kaptam, hol bővebben, hol rövidebben, de annyira átfedik egymást ezek a kérdések, hogy sikerült mindre maradéktalanul választ találnom. Egy-egy kérdést valójában lehetetlen úgy megválaszolni, hogy közben ne térjünk át a következő kérdés megválaszolására.

Összegzés

A mese nagyon fontos egy óvodáskorú gyermek számára, hiszen fantáziája, kreativitása a mesék hallgatásának következtében indul be igazán. Érzéseinek, gondolatainak szabad megfogalmazása teret ad a kibontakozásnak, a nyitottság féle vezető út döntő részévé válhat.

A részképességek fejlesztése nagyon aktuális téma ebben a mai rohanó világban, hiszen sokszor idő szűkében sem a szülő, sem a pedagógus nem tud érdemben időt fordítani ezek fejlesztésére, pedig a részképességek minden további tanulás alapjai, megalapozói.

A témám kiválasztásakor nem is gondoltam bele, hogy egy népmesemódszertan többet tud adni a részképességek fejlesztésének területén, mint bármilyen más tevékenységi forma. Kissé félve kezdtem el keresni kérdéseimre a válaszokat, mivel a módszertannal én is csak ismerkedtem még. Hatalmas bátorítást adott a két alapító és a mentorom, akik a kezdetektől mellettem álltak és információkkal halmoztak el. Konzulensem támogatása és pozitív hozzáállása a témához erősített abban, hogy a dolgozati kutatásom fontos a mai kor intézményi nevelésében.

Szerettem volna egy olyan átfogó képet adni a Pompás Napok módszertanáról, ami esetleg segítséget nyújthat a bizonytalan pedagógusoknak, hogy merjenek új módszereket megismerni és alkalmazni.

Fontos volt áttekintennem a népmesékről eddig megszületett szakirodalmakat, hiszen a mese gyermekekre gyakorolt hatásaival egy pedagógusnak és egy szülőnek is érdemes tisztában lennie, utolsó éves óvodapedagógus hallgatóként, úton a pedagógusi pálya felé pedig elengedhetetlennek tartottam. A részképességek részletes leírásait, az egyes képességek csoportjába tartozó elemeket ismernem kellett ahhoz, hogy egy népmesemódszertanban vizsgálni tudjam azok fejlesztésének megvalósulását. Kiválóan segített Lukács Józsefné három, a részképességek fejlesztésére szolgáló játékok gyűjteménye, hiszen a játékok leírásával teljes képet kaphattam a különböző képességek mivoltáról.

Az interjú készítésekor azt gondoltam, hogy pár mondat válasz érkezik a kérdéseimre, azonban ez nem így történt. A két alapító hosszasan beszéltek hasonló témakörökről, beszámoltak a módszertan mivoltáról, sokszor az egyik kérdés válaszában már meg is kaptam a következő kérdés válaszát.

A Pompás pedagógusoknak készített kérdőív sok meglepetést tartogatott számomra, elemzésükkor vált világossá számomra is, hogy sokkal több mindenre gondol egy pedagógus, mint amire én számítok. A részképességek fejlesztése kérdésemnél széles skálán bizonyosodott be a módszer fejlesztő hatása. A pedagógusok látják és tapasztalják, hogy a Pompás Napok módszertan segítségével elmondott mesék nagyban fejlesztik a gyermekek részképességeit. A kedvenc népmesék kérdésre adott válaszok nagyban tükrözik a módszertanban már számba vett, kiválasztott népmesék listáját, azonban olyan mesék is említésre kerültek, amelyek nem találhatók meg még egyik Pompás Napok képzési anyagban vagy kiadványban sem. Ebből következtetni tudtam arra, hogy a pedagógusok már bátran alkalmazzák a módszert több, eddig nem feldolgozott népmesét bemutató tevékenységnél is.

Köszönetnyilvánítás

Ezúton szeretném kifejezni köszönetemet konzulensemnek, Kovács Tibor Attilának, aki a pályamunkám megírásához folyamatos és kiemelkedő segítséget nyújtott, témaválasztásomra pozitívan és érdeklődve tekintett, minden támogatást megadott a nap 24 órájában.

Hálával tartozom a Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kar valamennyi oktatójának, akik áldozatos munkájukkal hozzájárultak a tanulmányaimhoz, ezáltal a kutatásom létrejöttéhez is.

Szeretném megköszönni a Pompás Napok alapítóinak, Dr. Deák-Zsótér Boglárkának és Kormos Rebekának, hiszen nélkülük ez a téma meg sem születhetett volna, segítségük és támogatásuk által megismerhettem a módszertanukat és átadhattam másoknak egy TDK-dolgozat keretein belül.

Köszönetemet szeretném kifejezni a gyakorlati intézménynek, az Újpesti Deák Óvodának, hiszen az ott látott hivatástudat és a módszer gyakori használata megerősített és biztatott a fél éveim során.

Végül szeretném megköszönni a családomnak és a barátaimnak, legfőképpen édesanyámnak és nagymamámnak a rengeteg támogatást és áldozatos segítséget, mind lelkileg, mind tárgyi/fizikális formában, mellyel végig támogatták a tanulmányaimat.

Irodalomjegyzék

I. Szakirodalmak

1. Aszalai Anett – Horváth Judit – Horváthné Csapucha Klára – Dr. Rónáné Falus Júlia 2007. *Amit az óvónőnek észre kell venni*. Flaccus Kiadó. Budapest.
2. Bajzáth Mária 2020. *Mesefoglalkozások gyűjteménye 1. (Pedagógusoknak)*. Kolibri Kiadó. Budapest.
3. Dankó Ervinné 2016. *Nyelvi- kommunikációs nevelés az óvodában; Második, javított kiadás*. Flaccus Kiadó. Budapest.
4. Dr. Deák-Zsótér Boglárka – Kormos Rebeka 2021. *Pompás mesegyűjtemény – 18 mese és 18 mesetérkép*. Magánkiadó. Budapest.
5. Gósy Mária 2005. *Pszicholingvisztika*. Osiris Kiadó. Budapest.
6. Kádár Annamária 2012. *Mesepszichológia (Az érzelmi intelligencia fejlesztése gyermekkorban)*. Kulcslyuk kiadó.
7. Kádár Annamária – Kerekes Valéria 2017. *Mesepszichológia a gyakorlatban (Az önbecsülés és a küzdőképesség megalapozása gyermekkorban)*. Kulcslyuk kiadó.
8. Kormos Rebeka – Dr. Deák-Zsótér Boglárka 2021. *Népmese foglalkozások tervezése – A Pompás Napok módszertanával az óvodában és alsó tagozatban*. Magánkiadó. Budapest.
9. Lukács Józsefné 2019a. *A részképességek játékos fejlesztése az óvodában (tél)*. Flaccus Kiadó. Budapest
10. Lukács Józsefné 2019b. *A részképességek játékos fejlesztése az óvodában (ősz)*. Flaccus Kiadó. Budapest.

11. Lukács Józsefné 2020. *A részképességek játékos fejlesztése az óvodában (tavasz)*. Flaccus Kiadó. Budapest.

II. Internetes szakirodalmak

1. Fáyné dr. Dombi Alice – Dr. Sztanáné dr. Babics Edit (n.é.). *Játékpedagógia*, Mentorháló - „Mentor(h)áló 2.0 Program” TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0008 projekt, 4.5 http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Jatekpedagogia/45_dramatikus_jtk_dr_majtk.html (2022. 06. 01.)
2. Hernádi Zsuzsa 2009. *Magatartás-fejlettség vizsgálata másképpen - A viselkedés, magatartás vizsgálata különböző tevékenységek közben* In. Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet/Szakmai kiadványok/Tudástár/Tanulás-tanítási módszerek fejlesztése <https://ofi.oh.gov.hu/magatartas-fejlettség-vizsgálata-maskeppen> (2022. 06. 01.)
3. Kontra József 2011. *A pedagógiai kutatások módszertana, egyetemi jegyzet, Kaposvári Egyetem* In. Magyar Elektronikus Könyvtár <https://mek.oszk.hu/12600/12648/12648.pdf> (2022. 06. 01.)
4. Népmese internetes weboldal. <https://www.nepmese.hu> nyitóoldal (2022. 06. 01.)
5. *Óvodai nevelés országos alapprogramja* In. 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, 2021.02.15. In. Netjogtár <https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=a1200363.kor&targetdate=&printTitle=363/2012.+%28XII.+17.%29+Korm.+rendelet> (2022. 06. 01.)
6. Pompás Napok online blog felület. <https://pompasnapok.blog.hu/> (2022. 06. 01.)
7. Pompás Napok internetes weboldal. <https://pompasnapok.hu/> (2022. 06. 01.)
8. Sallai Éva 2015/különszám. *A mese a nevelés táltosparipája*. In. Pedagógiai Folyóiratok <https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-kozneveles/a-mese-a-neveles-taltosparipaja> (2022. 06. 01.)

9. Stibl Erika 2007. *A népmesék pszichológiája*.
<https://www.nepmese.hu/index.php/irasok/lelektan/49-stiblerika-a-nespszicholja>
(2022. 06. 01.)
10. Szilágyi Mária 2007/3. A mese szerepe a gyermeki személyiségfejlődésben.
Pedagógiai Folyóiratok. <https://folyoiratok.oh.gov.hu/konyv-es-neveles/a-mese-szerepe-a-gyermeki-szemelyisegfejlodesben> (2022. 06. 01.)
11. Tancz Tünde 2009. Népmesék az óvodai anyanyelvi-kommunikációs nevelésben. In.
www.anyanyelv-pedagogia.hu
<http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=161> (2022. 06. 01.)
12. Tukacs Anita 2011. Inklúzió és integráció a közoktatásban. *III.2.1. In. Pécsi Tudományegyetem*.
http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/tukacs_ink_int/index.html
(2022. 06. 01.)
13. Verba Andrea 2021. Iskolaérettség kritériumai és az ezt megalapozó részképességek.
In. Árnyék Tanár: <https://www.arnyektanar.hu/blog/> (2022. 06. 01.)

Ábra- és képjegyzék

1.kép. 16. oldal – Pompás Napok logó

<https://www.facebook.com/PompasNapok/> Pompás Napok Közösségi oldal profilképe

Utolsó letöltés: 2022. 06.01.

2.kép. 28. oldal – Mesetérkép és mesekártyák

Mesekártyák: <https://pompasnapok.hu/termek/pompas-mesekartya-50-darabos-szines-kartyacsomag/> Pompás Napok webshop, utolsó letöltés: 2022.03.25.

Mesetérkép: Dr. Deák-Zsótér, B. & Kormos, R. (2021). *Pompás mesetérképek – Mesetérkép-gyűjtemény 18 meséhez*. Magánkiadó.

3.kép. 29. oldal – Meseszöveg mesekártyákkal

Saját kép

4.kép. 30. oldal – Nyomtatható mesekártyák

Nyomtatható mesekártyák: <https://pompasnapok.hu/termek/pompas-mesekartyak/>

Pompás Napok webshop (2022.06.01.)

1-9. ábrák – Saját kutatás ábrái

Mellékletek

I. Melléklet: Interjú kérdései

1. Mit gondoltok a népmesékről, néphagyományokról?
2. Módszerként tekintetek a Pompás Napokra? Ha nem, miként?
3. Hogyan kapcsolódnak össze a módszereitek a néphagyományokkal? Élőszavas mesélés vagy inkább olvasás?
4. Hogyan népszerűsítitek a módszertanotokat?
5. Hogyan kapcsolódnak össze az óvodai tevékenységi formák a Pompás Napok módszerben, törekedtek a komplexitásra?
6. Mi alapján választotok mesét? Magyar népmeséket vagy más népek meséit részesítitek előnyben?
7. Az óvodás és a kisiskolás korosztály mennyire számot adó a mesefeldolgozásaitok alakításában?
8. Fontos a mese? Miért?
9. Kaptatok már visszajelzéseket pedagógusoktól, szülőktől, gyermekektől? Ha igen, milyenek voltak ezek a visszajelzések?
10. Miben mások a ti kiadványaitok a többi módszertani kiadványokhoz képest?
11. Melyek azok a területek, amelyeket igyekeztek minden kiadványban érinteni?
12. A részképességek fejlesztését minden interaktív alkalommal és kiadvány írásánál célként kezelitek?
13. A módszertanotok akkreditált. Hogyan sikerült ezt elérni? Online képzéseitek hogyan és. miért születtek meg?
14. Miért és hogyan szereztetek nagyköveteket? Mit jelent az, hogy ők nagykövete?
15. Hogyan tudnak az óvodák és a szülők megismerkedni ezzel a módszertannal?

II. Melléklet: Kérdőív – kérdések és a megadható válaszlehetőségek

Kedves Pompás Pedagógusok!

Péter Petra Veronika vagyok, a Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Karán harmadéves óvodapedagógus hallgató.

TDK-dolgozatomban a Pompás Napok módszertanát szeretném vizsgálni, mennyire fejleszthetők vele a részképességek.

Két éve vagyok kapcsolatban ezzel a módszertannal, így elmélyülésem nem ma kezdődött, legjobb döntésnek tartom egy ilyen dolgozat megírását.

Kérem a Pompás pedagógusokat, töltsék ki kérdőívemet és ezzel segítsék egy Pompás TDK-dolgozat létrejöttét.

Köszönöm!

1. Az Ön életkora

- ☐ 18-20 év
- ☐ 20-30 év
- ☐ 30-40 év
- ☐ 40-50 év
- ☐ 50-60 év
- ☐ 60+ év

2. Neme?

- ☐ Nő
- ☐ Férfi

3. Mióta van Ön a pedagógusi pályán?

- ☐ Pedagógus egyetemi hallgató
- ☐ 0-5 év
- ☐ 5-10 év
- ☐ 10-20 év
- ☐ 20+ év

4. Munkahelye/gyakorlati helye hol található?

- ☐ Főváros
- ☐ Megyeszékhely
- ☐ Város
- ☐ Falu, Község
- ☐ Külföld

5. Mióta tagja a Pompás Napok közösségnek?

- ☐ Kevesebb, mint egy éve
- ☐ 1-5 éve
- ☐ 5+ éve

6. Mennyire tartotta hasznosnak a Pompás Napok képzést, amin részt vett?

- ☐ Nem volt hasznos ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Nagyon hasznos volt (1-től 5-ig terjedő skála)

7. Milyen gyakran mesél Pompás Napok módszerrel?

- ☐ Napi rendszerességgel
- ☐ Hetente 2-3 alkalommal
- ☐ Hetente 1 alkalommal
- ☐ Havonta pár alkalommal
- ☐ Évente pár alkalommal

8. Mennyire tapasztalja a módszer fejlesztő hatását?

- Nem fejlesztő hatású O O O O O Nagyon fejlesztő hatású (1-től 5-ig terjedő skála)

9. A részképességek területén Ön szerint mit/miket fejleszt ez a módszertan?

- Megfelelő oszlop alatt jelölendő.

	Nem fejleszt	Kis mértékben fejleszt	Fejleszt	Nagy mértékben fejleszt
Nagymozgások				
Testséma				
Téri tájékozódás				
Időérzékelés				
Vizuális percepció és emlékezet				
Beszéd				
Beszédhallás				
Emlékezet				
Figyelem				
Magatartás				

10. Ön szerint a gyermekek mennyire kedvelik ezt a mesélési módszert?

- Nem kedvelik O O O O O Nagyon kedvelik (1-től 5-ig terjedő skála)

11. Milyen tevékenységeket visz bele szívesen a mesélésbe, amelyet a Pompás Napok módszerrel mesél?

- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka (tárgyalkotás)
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Mozgás
- Külső világ tevékeny megismerése (matematikai vagy környezeti tartalommal)
- Munka fejjelű tevékenység
- A tevékenységben megvalósuló tanulás
- Egyéb... – szabadon beírható

12. Önnek melyik a kedvenc népmeséje, amelyet Pompás Napok módszerrel már kipróbált?

- Rövid szöveges válasz adható meg

13. Ön szükségesnek tart valamilyen változtatást a Pompás Napok módszertanában?
Kérem írja le pár mondatban.

- Hosszú szöveges válasz adható meg

III. Melléklet: A Pompás és a hagyományos mesélés – bemutatott tevékenységek összehasonlításának szempontsora

Megfigyelési szempontsor:

1. Az érdeklődésfelkeltés lehetőségei, helyzete, időpontja, a kezdeményezés módszerei, és eszközei, tárgyi szemléltetés.
2. Hogyan épült fel a foglalkozás? (tevékenységek csatolása – interaktivitás)
3. Hogyan oldotta meg a beszédtechnikai feladatokat a pedagógus?
4. Hogyan alkalmazta a pedagógus a nonverbális eszközöket? (testtartás, mozdulatok, gesztus, mimika)
5. Milyen volt a pedagógus és a gyermekek kapcsolata?
6. Milyen volt a gyermekek érdeklődése, motiváltsága, hangulata?
7. Melyik tevékenységben és hogyan mutatkozott a mozgás hangsúlyossága?
8. Hogyan vonta bele a pedagógus a néphagyományokat a tevékenységbe?
9. Hogyan vonta be a gyermekeket a pedagógus? (belépnek-e valamilyen szerepbe – ének, tánc vagy szereplő)
10. Hogyan kezelte a pedagógus a gyermekek reakcióit, megnyilvánulásait, meghallgatta-e őket a mese közben vagy végén?
11. Történt-e szókincsfejlesztés, mondatalkotás, mondatszövés?
12. Hogyan vezette vissza a gyermekeket a játékba?
13. Van-e lehetőség a mese ismételtesére?
14. Fejlesztette-e a pedagógus a részképességeket? Melyik tevékenységben helyezte a pedagógus nagyobb hangsúlyt a részképességek fejlesztésére?